

Eestikeelne väljaanne

Õigusaktid

65. aastakäik

17. mai 2022

Sisukord

II Muud kui seadusandlikud aktid

MÄÄRUSED

- ★ Nõukogu rakendusmäärus (EL) 2022/748, 16. mai 2022, millega rakendatakse määrust (EL) 2015/735, milles käsitletakse piiravaid meetmeid seoses olukorraga Lõuna-Sudaanis 1
- ★ Komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2022/749, 8. veebruar 2022, millega muudetakse delegeeritud määruses (EL) 2017/2417 sätestatud regulatiivseid tehnilisi standardeid seoses üleminekuga uutele võrdlusalustele, millele viidatakse teatavates börsivälistes tuletislepingutes ⁽¹⁾ 4
- ★ Komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2022/750, 8. veebruar 2022, millega muudetakse delegeeritud määruses (EL) 2015/2205 sätestatud regulatiivseid tehnilisi standardeid seoses üleminekuga uutele võrdlusalustele, millele viidatakse teatavates börsivälistes tuletislepingutes ⁽¹⁾ 6
- ★ Komisjoni rakendusmäärus (EL) 2022/751, 16. mai 2022, mis käsitleb toimeaine kloropikriini heakskiitmata jätmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1107/2009 taimekaitsevahendite turulelaskmise kohta ⁽¹⁾ 11

OTSUSED

- ★ Nõukogu otsus (EL) 2022/752, 5. aprill 2022, millega muudetakse otsust 1999/70/EÜ riikide keskpankade välisaudiitorite kohta Bank of Greece'i välisaudiitorite osas 13
- ★ Nõukogu otsus (ÜVJP) 2022/753, 16. mai 2022, millega muudetakse otsust (ÜVJP) 2019/938, millega toetatakse usalduse suurendamise protsessi, mille tulemusel luuakse Lähis-Ida tuumarelv- ja kõikide muude massihävitusrelvade vaba tsoon 15

⁽¹⁾ EMPs kohaldatav tekst

Aktid, mille pealkiri on trükitud harilikus trükikirjas, käsitlevad põllumajandusküsimuste igapäevast korraldust ning nende kehtivusaeg on üldjuhul piiratud.

Kõigi ülejäänud aktide pealkirjad on trükitud poolpaksus kirjas ja nende ette on märgitud tärn.

★ Nõukogu otsus (ÜVJP) 2022/754, 16. mai 2022, millega muudetakse otsust (ÜVJP) 2019/797 piiravate meetmete kohta, millega takistada liitu või selle liikmesriike ähvardavaid küberründeid	16
★ Nõukogu rakendusotsus (ÜVJP) 2022/755, 16. mai 2022, millega rakendatakse otsust (ÜVJP) 2015/740, milles käsitletakse piiravaid meetmeid seoses olukorraga Lõuna-Sudaanis	17
★ Komisjoni otsus (EL) 2022/756, 30. september 2021, abimeetmete SA.32014, SA.32015, SA.32016 (2011/C) (ex 2011/NN) kohta, mida Itaalia ja Sardiinia maakond rakendasid äriühingu Saremar kasuks (teatavaks tehtud numbri C(2021) 6990 all) ⁽¹⁾	19
★ Komisjoni rakendusotsus (EL) 2022/757, 11. mai 2022, millega muudetakse rakendusotsust (EL) 2021/1182 seoses harmoneeritud standarditega, mis käsitlevad kvaliteedijuhtimissüsteeme, steriliseerimist ja riskijuhtimise rakendamist meditsiiniseadmetele	27

SOOVITUSED

★ Komisjoni soovitus (EL) 2022/758, 27. aprill 2022, milles käsitletakse avalikus elus osalevate ajakirjanike ja inimõiguste kaitsjate kaitsmist ilmselt põhjendamatute või kuritarvilike hagide eest (üldsuse osalemise vastased strateegilised hagid)	30
---	----

KODU- JA TÖÖKORRAD

★ Haldusnõukogu otsus 28/2022, 4. aprill 2022, sise-eeskirjade kohta, milles käsitletakse andmesubjektide teatavate õiguste piiramist seoses isikuandmete töötlemisega Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti tegevuse raames	45
---	----

⁽¹⁾ EMPs kohaldatav tekst

II

(Muud kui seadusandlikud aktid)

MÄÄRUSED

NÕUKOGU RAKENDUSMÄÄRUS (EL) 2022/748,

16. mai 2022,

millega rakendatakse määrust (EL) 2015/735, milles käsitletakse piiravaid meetmeid seoses olukorraga Lõuna-Sudaanis

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 7. mai 2015. aasta määrust (EL) 2015/735, milles käsitletakse piiravaid meetmeid seoses olukorraga Lõuna-Sudaanis ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 748/2014, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 22 lõiget 4,

võttes arvesse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Nõukogu võttis 7. mail 2015 vastu määruse (EL) 2015/735.
- (2) Kooskõlas määruse (EL) 2015/735 artikli 22 lõikega 4 on nõukogu läbi vaadanud kõnealuse määruse II lisas esitatud loetelu isikutest, kelle suhtes kohaldatakse piiravaid meetmeid.
- (3) Nõukogu on jõudnud järeldusele, et määruse (EL) 2015/735 II lisas loetletud ühe isiku vastu suunatud piiravad meetmed tuleks säilitada ning et kõnealust isikut käsitlevat kannet tuleks ajakohastada ja ümber nummerdada.
- (4) Määrust (EL) 2015/735 tuleks seetõttu vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määruse (EL) 2015/735 II lisa muudetakse vastavalt käesoleva määruse lisale.

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

⁽¹⁾ ELT L 117, 8.5.2015, lk 13.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 16. mai 2022

Nõukogu nimel

eesistuja

J. BORRELL FONTELLES

Määruse (EL) 2015/735 II lisa tabel asendatakse järgmisega:

	„Nimi	Andmed	Loetellu kandmise põhjused	Loetellu kandmise kuupäev
1.	Michael MAKUEI LUETH	Sünniaeg: 1947 Sünnikoht: Bor, Sudaan (praegune Lõuna-Sudaan) Sugu: mees	Michael Makuei Lueth on alates 2013. aastast töötanud teabe- ja ringhäälinguministri ametikohal ning on jätkuvalt sellel ametikohal praeguses rahvusliku ühtsuse üleminekuvalitsuses. Ta oli ka valitsusdelegatsiooni eestkõneleja Ida-Aafrika Arenguühenduse rahukõnelustel aastatel 2014–2015 ja 2016–2018. Makuei on takistanud Lõuna-Sudaani poliitilist protsessi, eelkõige takistades vaenu õhutavate üldsusele tehtud avaldustega Lõuna-Sudaani Vabariigis konflikti lahendamist käsitleva 2015. aasta augusti kokkuleppe (ARCSS) (mis asendati 2018. aasta septembris uuendatud ARCSSiga (R-ARCSS)) rakendamist, takistades ARCSSi ühise järelevalve- ja hindamiskomisjoni (JMEC) tööd, millele on R-ARCSSi raames antud nimi „Reconstituted JMEC“, ning takistades ARCSSi üleminekuperioodi kohtuasutuste loomist, mis on samuti ette nähtud R-ARCSSis. Ta on samuti takistanud ÜRO piirkondliku kaitseüksuse operatsioone. Makuei kannab vastutust ka inimõiguste tõsiste rikkumiste, sealhulgas väljendusvabaduse piiramise eest.	3.2.2018

KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) 2022/749,**8. veebruar 2022,****millega muudetakse delegeeritud määruses (EL) 2017/2417 sätestatud regulatiivseid tehnilisi standardeid seoses üleminekuga uutele võrdlusalustele, millele viidatakse teatavates börsivälistes tuletislepingutes****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta määrust (EL) nr 600/2014 finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse määrust (EL) nr 648/2012, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 32 lõiget 1,

ning arvestades järgmist:

- (1) Komisjoni delegeeritud määruses (EL) 2017/2417 ⁽²⁾ on muu hulgas kindlaks määratud eurodes, naelsterlingites ja USA dollarites nomineeritud börsiväliste tuletisinstrumentide liigid, mille suhtes kohaldatakse määruse (EL) nr 600/2014 artiklis 28 osutatud tuletisinstrumentide kohustusliku kauplemiskoha nõuet. Naelsterlingites ja USA dollarites nomineeritud tuletisinstrumentide liigid on seotud Londoni pankadevahelise intressimäära (LIBOR) võrdlusalustega.
- (2) LIBORit haldav ICE võrdlusaluste haldamise osakond (IBA) teatas, et naelsterlingi ja Jaapani jeeni LIBORi konfiguratsioonide avaldamine lõpetatakse 2021. aasta lõpus, samas kui teatavate USA dollari LIBORi konfiguratsioonide avaldamine lõpetatakse 2023. aasta juunis. 5. märtsil 2021 kinnitas Ühendkuningriigi finantsinspeksioon, et kõik haldurid lõpetavad LIBORi konfiguratsioonide avaldamise või need konfiguratsioonid ei ole enam representatiivsed. Lisaks tegid komisjon, Euroopa Keskpank pangandusjärelevalve tegijana (EKP pangandusjärelevalve), Euroopa Pangandusjärelevalve (EBA) ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve (ESMA) ühisavalduse, et kutsuda vastaspooli tungivalt üles lõpetama mis tahes LIBORi konfiguratsioonide, sealhulgas USA dollari LIBORi kasutamine uutes lepingutes viitemäärana niipea kui võimalik ja igal juhul 31. detsembriks 2021.
- (3) Pärast 31. detsembrit 2021 ei saa vastaspoolled seega enam sõlmida börsiväliseid intressimäära tuletislepinguid, mis on seotud naelsterlingi LIBORiga, sest selle võrdlusaluse kasutamine on lõppenud ja vastaspooltelt eeldatakse, et nad ei sõlmi enam börsiväliseid intressimäära tuletislepinguid, mis on seotud USA dollari LIBORiga. Selle tagajärjel peaks nende tuletisinstrumentide kauplemismaht ja likviidsus olema olematu või väga väike. Sama kehtib ka selliste tuletisinstrumentide kauplemismahu kohta, mida kliirivad kesksed vastaspoolled või millega kaubeldakse kauplemiskohtades, ning USA dollari LIBORiga seotud tuletisinstrumentide puhul eeldatakse, et maht või likviidsus väheneb. Nende suundumuste tõttu on põhjendatud muuta kliiringukohustuse kohaldamisala ja hiljem ka komisjoni delegeeritud määrust (EL) 2015/2205, ⁽³⁾ jättes kliiringukohustuse kohaldamisalast välja tuletisinstrumentid, mis on seotud naelsterlingi LIBORi ja USA dollari LIBORiga. Selle tulemusena ei vasta praegu tuletisinstrumentide kohustusliku kauplemiskoha nõude kohaldamisalasse kuuluvad tuletisinstrumentide liigid, mis on seotud naelsterlingi LIBORi või USA dollari LIBORiga, alates 3. jaanuarist 2022 enam määruse (EL) nr 600/2014 artikli 32 lõikes 1 sätestatud tingimusele, mil kohaselt tuleb kõnealuste tuletisinstrumentide suhtes kohaldada tuletisinstrumentide kohustusliku kauplemiskoha nõuet. Seepärast tuleb need tuletisinstrumentide liigid kohustusliku kauplemiskoha nõude kohaldamisalast välja jätta.

⁽¹⁾ ELT L 173, 12.6.2014, lk 84.⁽²⁾ Komisjoni 17. novembri 2017. aasta delegeeritud määrus (EL) 2017/2417, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 600/2014 finantsinstrumentide turgude kohta seoses regulatiivsete tehniliste standarditega, mis käsitlevad teatavate tuletisinstrumentide kohustusliku kauplemiskoha nõuet (ELT L 343, 22.12.2017, lk 48).⁽³⁾ Komisjoni 6. augusti 2015. aasta delegeeritud määrus (EL) 2015/2205, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 648/2012 kliiringukohustust käsitlevate regulatiivsete tehniliste standarditega (ELT L 314, 1.12.2015, lk 13).

- (4) Kuna LIBORi lõpetamine on kavandatud 2021. aasta lõpuks ning komisjoni, EKP pangandusjärelevalve, ESMA ja EBA on väljendanud regulatiivseid ootusi, et vastaspoolad lõpetaksid LIBORi mis tahes konfiguratsioonide kasutamise uutes lepingutes viitemäärana niipea kui võimalik ja igal juhul 31. detsembriks 2021, peaks LIBORil põhinevatest intressimäära tuletisinstrumentidest loobumine toimuma kiiresti. Eeldatakse, et vastaspoolad kauplevad pärast 31. detsembrit 2021 selle asemel muude börsiväliste intressimäära tuletisinstrumentidega, eelkõige börsiväliste intressimäära tuletisinstrumentidega, mis on seotud naelsterlingi või USA dollari riskivabade intressimääradega, või kliirivad neid tuletisinstrumente. Käesolev määrus peaks seega jõustuma viivitamata pärast selle avaldamist.
- (5) Seepärast tuleks delegeeritud määrust (EL) 2017/2417 vastavalt muuta.
- (6) Käesolev määrus põhineb Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve (ESMA) poolt komisjonile esitatud regulatiivsete tehniliste standardite eelnõul.
- (7) ESMA on korraldanud käesoleva määruse aluseks oleva regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu kohta avalikud konsultatsioonid, analüüsinud võimalikku kaasnevat kulu ja kasu ning küsinud nõu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1095/2010⁽⁴⁾ artikli 37 kohaselt loodud väärtpaberituru sidusrühmade kogult,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Delegeeritud määruse (EL) 2017/2417 muutmine

Delegeeritud määruse (EL) 2017/2417 lisast jäetakse välja tabelid 2 ja 3.

Artikkel 2

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 8. veebruar 2022

Komisjoni nimel

president

Ursula VON DER LEYEN

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1095/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/77/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 84).

KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) 2022/750,**8. veebruar 2022,****millega muudetakse delegeeritud määruses (EL) 2015/2205 sätestatud regulatiivseid tehnilisi standardeid seoses üleminekuga uutele võrdlusalustele, millele viidatakse teatavates börsivälistes tuletislepingutes****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta määrust (EL) nr 648/2012 börsiväliste tuletisinstrumentide, kesksete vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlate kohta, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 5 lõiget 2,

ning arvestades järgmist:

- (1) Komisjoni delegeeritud määruses (EL) 2015/2205 ⁽²⁾ on muu hulgas sätestatud selliste eurodes (EUR), naelsterlingites (GBP), jeenides (JPY) ja USA dollarites (USD) nomineeritud börsiväliste intressimäära tuletisinstrumentide liigid, mille suhtes kohaldatakse kliiringukohustust. Need liigid hõlmavad ühte eurodes nomineeritud liiki, mis viitab euroala pankadevahelise üleööturu keskmisele aastaintressimäärale (EONIA), ning mitut naelsterlingites, jeenides või USA dollarites nomineeritud liiki, mis viitavad Londoni pankadevahelisele intressimäärale (LIBOR), kuid EONIA ja LIBOR on kaks võrdlusalust, mille kasutamine lõpetatakse.
- (2) EONIAt haldav Euroopa Rahaturgude Instituut teatas, et EONIA kasutamine lõpetatakse 2021. aasta lõpus. LIBORit haldav ICE Benchmark Administrator teatas samuti, et naelsterlingi LIBORi, jeeni LIBORi ja teatavate USA dollari LIBORi konfiguratsioonide kasutamine lõpetatakse 2021. aasta lõpus ning kõigi ülejäänud USA dollari LIBORi konfiguratsioonide avaldamine 2023. aasta juunis. 5. märtsil 2021 kinnitas Ühendkuningriigi finantsinspeksioon, et kõiki LIBORi konfiguratsioone kas ei pakuta enam ühegi halduri poolt või ei ole need enam esinduslikud. Lisaks tegid komisjon, Euroopa Keskpank (EKP pangandusjärelevalve), Euroopa Pangandusjärelevalve (EBA) ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve (ESMA) ühisavalduse, et kutsuda vastaspooli tungivalt üles lõpetama mis tahes LIBORi konfiguratsioonide, sealhulgas USA dollari LIBORi uutes lepingutes viitemäärana kasutamine niipea kui võimalik ja igal juhul 31. detsembriks 2021.
- (3) Pärast 31. detsembrit 2021 ei saa vastaspoolel seega enam teha tehinguid börsiväliste intressimäära tuletisinstrumentidega, mis viitavad EONIA-le, naelsterlingi LIBORile või jeeni LIBORile, sest nende võrdlusaluste kasutamine on lõpetatud, ning eeldatavasti ei tee nad enam tehinguid ka börsiväliste intressimäära tuletisinstrumentidega, mis viitavad USA dollari LIBORile. Sel kuupäeval puudub seega EONIA, naelsterlingi LIBORi ja jeeni LIBORiga seotud tuletisinstrumentidel maht ja likviidsus ning kesksed vastaspoolel ei kliiri neid tehinguid. Samal kuupäeval ei tohiks USA dollari LIBORiga seotud tuletisinstrumentidel enam olla olulist likviidsust. Seepärast ei vasta praegu kliiringukohustuse kohaldamisalasse kuuluvad tuletisinstrumentide liigid, mis viitavad EONIA-le, naelsterlingi LIBORile või jeeni LIBORile, enam kahele määruses (EL) nr 648/2012 sätestatud kliiringukohustusega seotud tingimusele, milleks on piisav likviidsuse tase ja kliirimine tegevusloa saanud või tunnustatud keskse vastaspoole poolt, samal ajal kui sellised praegu kliiringukohustuse kohaldamisalasse kuuluvad tuletisinstrumentide liigid, mis viitavad USA dollari LIBORile, ei vasta enam ühele määruses (EL) nr 648/2012 sätestatud kliiringukohustuse kohaldamise tingimusele, milleks on piisav likviidsuse tase. Sellest järeldub, et need liigid tuleks kliiringukohustuse kohaldamisalast välja jätta.
- (4) Reguleerivad asutused ja turuosalised on tegelenud nende valuutade asendusmäärade, eelkõige uute riskivabade intressimäärade väljatöötamisega, mida kasutatakse nüüd võrdlusalustena finantsinstrumentides ja -lepingutes. Eelkõige avaldatakse vastavalt euro, USA dollari, naelsterlingi ja jeeni kohta järgmised riskivabad intressimäärad:

⁽¹⁾ ELT L 201, 27.7.2012, lk 1.⁽²⁾ Komisjoni 6. augusti 2015. aasta delegeeritud määrus (EL) 2015/2205, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 648/2012 kliiringukohustust käsitlevate regulatiivsete tehniliste standarditega (ELT L 314, 1.12.2015, lk 13).

euro lühiajaline intressimäär (€STR), Secured Overnight Financing Rate (SOFR), Sterling Over Night Index Average (SONIA) ja Tokyo Overnight Average Rate (TONA). Mis puudutab täpsemalt börsiväliste tuletisinstrumentide turgu, siis nüüd kauplevad vastaspoolad €STRi, SOFRi, SONIA ja TONAg seotud börsivälise intressimäära tuletislepingutega ning neid kliiritakse teatavates kesketes vastaspooltes.

- (5) ESMA on teavitatud selliste börsivälise intressimäära tuletisinstrumentide liikidest, mis viitavad €STRile, SOFRile, SONIA-le või TONA-le ning mille kliirimiseks on teatavatel kesketel vastaspooltel luba. ESMA on iga liigi puhul hinnanud kriteeriumeid, mis on olulised nende suhtes kliiringukohustuse kohaldamiseks, sealhulgas standardimise määr, maht ja likviidsus ning hinnateabe kättesaadavus. Pidades silmas üldist eesmärki vähendada süsteemset riski, on ESMA määranud kindlaks börsivälise intressimäära tuletisinstrumente, ei nõua nende valuutade uutele riskivabadele intressimääradele ja mille suhtes tuleks kohaldada kliiringukohustust vastavalt määruses (EL) nr 648/2012 sätestatud menetlusele. Need liigid peaksid seega kuuluma kliiringukohustuse kohaldamisalasale.
- (6) Üldiselt on eri vastaspooltel on vaja erineva pikkusega tähtaega, et võtta vajalikud meetmed oma selliste börsivälise intressimäära tuletisinstrumentide kliirimiseks, mille suhtes kohaldatakse kliiringukohustust. Käesoleval juhul on aga vastaspooltel olnud aega valmistada uutele võrdlusalustele üleminekuks ning EONIA, euro LIBORi, naelsterlingi LIBORi ja jeeni LIBORi kasutamise kavandatud lõpetamiseks 2021. aasta lõpus, sealhulgas seoses kliirimiskorraga. Vastaspoolte puhul, kelle suhtes juba kohaldatakse kliiringukohustust ja kes kliirivad eurodes või naelsterlingites nomineeritud börsiväliseid intressimäära tuletisinstrumente, ei nõua nende valuutade uutele riskivabadele intressimääradele viitavate liikide kliirimine nende kliirimislepingutes või -protsessides olulisi muudatusi või ei nõua üldse muudatusi. Kui vastaspoolad on kehtestanud kliirimiskorra eurodes või naelsterlingites nomineeritud börsivälise intressimäära tuletisinstrumentide kliirimiseks, ei ole nendes valuutades riskivabadele intressimääradele viitavate börsivälise intressimäära tuletisinstrumentide kliirimiseks vaja kehtestada ja rakendada uut kliirimiskorda, nagu see oli siis, kui nad alustasid nendes väeringutes nomineeritud börsivälise intressimäära tuletisinstrumentide kliirimist. Kuna selliste tuletisinstrumentide kliirimine, mis viitavad uutele riskivabadele intressimääradele, on osa suuremast rakendusettevalmistusest EONIA-lt ja LIBORilt ja uutele võrdlusalustele üleminekuks, ei ole vaja kehtestada täiendavat üleminekuperioodi, et tagada selle kohustuse nõuetekohane ja õigeaegne täitmine. Muudatusi, mis on tehtud selleks, et võtta kasutusele uued börsivälise intressimäära tuletisinstrumentide liigid, mis viitavad riskivabadele intressimääradele ning on nomineeritud eurodes ja naelsterlingites, tuleks hakata kohaldama alates käesoleva määruse jõustumise kuupäevast.
- (7) Pärast komisjoni, ESMA, EKP pangandusjärelevalve ja EBA ühisavaldust, milles kutsuti vastaspooli tungivalt üles lõpetama uutes lepingutes mis tahes LIBORi konfiguratsioonide kasutamine viitemäärana niipea kui võimalik ja igal juhul 31. detsembriks 2021, on vastaspoolad pidanud kavandama USA dollari LIBORile viitamise lõpetamist, sealhulgas seoses kliirimiskorraga. Ka USA dollari puhul kehtivad samad kaalutlused seoses nende vastaspoolte, kellel on kliirimiskord teatavas valuutas nomineeritud börsivälise intressimäära tuletisinstrumentide jaoks, suutlikkusega kohandada seda korda üsna lühikese aja jooksul, et kliirida börsiväliseid intressimäära tuletisinstrumente, mis viitavad samas valuutas riskivabadele intressimääradele, kuid mõningate lisaelementide tõttu ei ole nende ettevalmistused USA dollari puhul veel nii kaugele jõudnud. Eelkõige ei ole kesksed vastaspoolad veel teatanud, millal nad konverteerivad praegu kliiritavad börsivälise intressimäära tuletisinstrumentid, mis viitavad USA dollari LIBORile, börsiväliseks intressimäära tuletisinstrumentideks, mis viitavad SOFRile, ning samuti ei ole veel selge, kuidas kohandatakse nende tuletisinstrumentide puhul kohustuslikku kliirimist siseturul. Seetõttu vajavad vastaspoolad rohkem aega, et valmistada USA dollari riskivabale intressimääradele viitavate börsivälise intressimäära tuletisinstrumentide kliiringukohustuseks, ning seega on vaja kehtestada täiendav üleminekuperiood, et tagada selle kohustuse nõuetekohane ja õigeaegne täitmine. Muudatusi, mis on tehtud selleks, et võtta kasutusele uued börsivälise intressimäära tuletisinstrumentide liigid, mis viitavad riskivabale intressimääradele ja on nomineeritud USA dollarites, tuleks hakata kohaldama kolm kuud pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva.
- (8) EONIA, naelsterlingi LIBORi ja jeeni LIBORi kasutamise lõpetamine on kavandatud 2021. aasta lõpu, nii et alates 3. jaanuarist 2022 ei ole võimalik kõnealustele võrdlusalustele viitavate börsivälise intressimäära tuletisinstrumentidega kaubelda ega neid kliirida. Pärast komisjoni, ESMA, EKP pangandusjärelevalve ja EBA ühisavaldust, milles kutsuti vastaspooli tungivalt üles lõpetama uutes lepingutes mis tahes LIBORi konfiguratsioonide kasutamine viitemäärana niipea kui võimalik ja igal juhul 31. detsembriks 2021, eeldatakse, et vastaspoolad ei kauple USA dollari LIBORile viitavate börsivälise intressimäära tuletisinstrumentidega ega kliiri neid alates 3. jaanuarist 2022. Selle asemel kauplevad vastaspoolad alates 3. jaanuarist 2022 muude börsivälise intressimäära tuletisinstrumentidega, eelkõige börsivälise intressimäära tuletisinstrumentidega, mis viitavad riskivabadele intressimääradele, ja kliirivad neid. Käesolev määrus peaks seega jõustuma viivitamata pärast selle avaldamist.

- (9) Seepärast tuleks delegeeritud määrust (EL) 2015/2205 vastavalt muuta.
- (10) Käesolev määrus põhineb ESMA poolt komisjonile esitatud regulatiivsete tehniliste standardite eelnõul.
- (11) ESMA on korraldanud käesoleva määruse aluseks olevate regulatiivsete tehniliste standardite eelnõude kohta avalikud konsultatsioonid, analüüsinud potentsiaalseid seonduvaid kulusid ja tulusid ning küsinud nõu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1095/2010⁽³⁾ artikli 37 kohaselt moodustatud väärtpaberituruse sidusrühmade kogult ning konsulteerinud Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukoguga,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Delegeeritud määruse (EL) 2015/2205 muutmine

Delegeeritud määrust (EL) 2015/2205 muudetakse järgmiselt.

(1) Artiklit 3 muudetakse järgmiselt:

(a) lisatakse lõiked 1a ja 1b:

„1a. Erandina lõikest 1 jõustub lisa tabeli 4 ridades D.4.1 ja D.4.2 sätestatud börsiväliste tuletisinstrumentide liikidesse kuuluvate lepingute puhul kliiringukohustus 18. mail 2022.

1b. Erandina lõikest 1 jõustub lisa tabeli 4 reas D.4.3 sätestatud börsiväliste tuletisinstrumentide liiki kuuluvate lepingute puhul kliiringukohustus 18. augustil 2022“;

(b) lõike 2 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Lisas sätestatud börsiväliste tuletisinstrumentide liikidesse kuuluvate lepingute puhul, mille on sõlminud samasse gruppi kuuluvad vastaspoolad, kellest üks on asutatud kolmandas riigis ja teine liidus, jõustub kliiringukohustus erandina lõigetest 1, 1a ja 1b järgmistel kuupäevadel:

(a) 30. juunil 2022, kui määruse (EL) nr 648/2012 artikli 4 kohaldamise eesmärgil ei ole asjaomase kolmanda riigi suhtes võetud vastu kõnealuse määruse artikli 13 lõike 2 kohast samaväärsust kinnitavat otsust, mis hõlmab käesoleva määruse lisas osutatud börsiväliseid tuletislepinguid;

(b) järgmistest kuupäevadest hilisem, kui määruse (EL) nr 648/2012 artikli 4 kohaldamise eesmärgil on võetud asjaomase kolmanda riigi suhtes kõnealuse määruse artikli 13 lõike 2 alusel vastu samaväärsust kinnitav otsus, mis hõlmab käesoleva määruse lisas osutatud börsiväliseid tuletislepinguid:

i) 60 päeva pärast seda, kui jõustub määruse (EL) nr 648/2012 artikli 4 kohaldamise eesmärgil kõnealuse määruse artikli 13 lõike 2 alusel asjaomase kolmanda riigi suhtes vastu võetud samaväärsust kinnitav otsus, mis hõlmab käesoleva määruse lisas osutatud börsiväliseid tuletislepinguid;

ii) kuupäev, mil lõike 1 kohaselt jõustub kliiringukohustus.“;

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1095/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/77/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 84).

(c) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Erandina lõigetest 1, 1a, 1b ja 2 jõustub lisas sätestatud börsiväliste tuletisinstrumentide liikidesse kuuluvate lepingute puhul kliiringukohustus 18. veebruarist 2022, kui on täidetud järgmised tingimused:

(a) kliiringukohustust ei ole 18. veebruariks 2021 tekkinud;

(b) lepingute uuendamise ainus eesmärk on asendada Ühendkuningriigis asutatud vastaspool liikmesriigis asutatud vastaspoolega.“

(2) Lisa asendatakse käesoleva määruse lisas esitatud tekstiga.

Artikkel 2

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 8. veebruar 2022

Komisjoni nimel

president

Ursula VON DER LEYEN

LISA

„LISA

Börsiväliste intressimäära tuletisinstrumentide liigid, mille suhtes kohaldatakse kliiringukohustust

Tabel 1

Baasvahetustehingute liigid

Tunnus	Liik	Võrdlusindeks	Arveldusvaluuta	Tähtaeg	Arveldusvaluuta liik	Vaba valik	Tingliku väärtuse liik
A.1.1	baas	Euribor	EUR	28P–50A	üks valuuta	ei	konstantne või muutuv

Tabel 2

Intressimäärade vahetustehingute liigid, mille puhul fikseeritud intressimäär asendatakse ujuva intressimääraga (Fixed-to-Float)

Tunnus	Liik	Võrdlusindeks	Arveldusvaluuta	Tähtaeg	Arveldusvaluuta liik	Vaba valik	Tingliku väärtuse liik
A.2.1	Fixed-to-Float	Euribor	EUR	28P–50A	üks valuuta	ei	konstantne või muutuv

Tabel 3

Intressiforvardite liigid

Tunnus	Liik	Võrdlusindeks	Arveldusvaluuta	Tähtaeg	Arveldusvaluuta liik	Vaba valik	Tingliku väärtuse liik
A.3.1	FRA	Euribor	EUR	3P–3A	üks valuuta	ei	konstantne või muutuv

Tabel 4

Üleööintressi-vahetustehingute liigid

Tunnus	Liik	Võrdlusindeks	Arveldusvaluuta	Tähtaeg	Arveldusvaluuta liik	Vaba valik	Tingliku väärtuse liik
A.4.2	OIS	FedFunds	USD	7P–3A	üks valuuta	ei	konstantne või muutuv
D.4.1	OIS	€STR	EUR	7P–3A	üks valuuta	ei	konstantne või muutuv
D.4.2	OIS	SONIA	GBP	7P–50A	üks valuuta	ei	konstantne või muutuv
D.4.3	OIS	SOFR	USD	7P–3A	üks valuuta	ei	konstantne või muutuv“

KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) 2022/751,**16. mai 2022,****mis käsitleb toimeaine kloropikriini heakskiitmata jätmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1107/2009 taimekaitsevahendite turulelaskmise kohta****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrust (EÜ) nr 1107/2009 taimekaitsevahendite turulelaskmise ja nõukogu direktiivide 79/117/EMÜ ja 91/414/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 13 lõiget 2,

ning arvestades järgmist:

- (1) European Chloropicrin Group (ECG) esitas 21. detsembril 2014 Ühendkuningriigile (edaspidi „referentliikmesriik“) määruse (EÜ) nr 1107/2009 artikli 7 lõike 1 kohase taotluse toimeaine kloropikriini heakskiitmiseks.
- (2) Vastavalt määruse (EÜ) nr 1107/2009 artikli 9 lõikele 3 teatas referentliikmesriik 18. juunil 2014 taotlejale, teistele liikmesriikidele, komisjonile ja Euroopa Toiduohutusametile (edaspidi „toiduohutusamet“), et taotlus on vastuvõetav.
- (3) Nimetatud toimeaine mõju inimeste ja loomade tervisele ja keskkonnale on taotleja kavandatud kasutusala puhul hinnatud kooskõlas määruse (EÜ) nr 1107/2009 artikli 11 lõigetega 2 ja 3. Referentliikmesriik esitas esialgse hindamisaruande komisjonile ja toiduohutusametile 12. detsembril 2017.
- (4) Vastavalt asjaomase määruse artikli 12 lõikele 1 edastas toiduohutusamet referentliikmesriigilt saadud esialgse hindamisaruande taotlejale ja teistele liikmesriikidele ning korraldas selle kohta avaliku konsultatsiooni.
- (5) Kooskõlas määruse (EÜ) nr 1107/2009 artikli 12 lõikega 3 nõudis toiduohutusamet, et taotleja esitaks liikmesriikidele, komisjonile ja toiduohutusametile täiendavat teavet.
- (6) Pärast seda, kui Ühendkuningriik oli Euroopa Liidu lepingu artikli 50 kohaselt teatanud oma kavatsusest liidust välja astuda, võttis Itaalia vastastikuse hindamise käigus nimetatud toimeaine puhul referentliikmesriigi ülesanded 2019. aasta juunis üle.
- (7) Referentliikmesriik hindas täiendavat teavet ja esitas toiduohutusametile oma hinnangu ajakohastatud esialgse hindamisaruandena.
- (8) Liikmesriigid ja toiduohutusamet on esialgse hindamisaruande läbi vaadanud. Toiduohutusamet esitas komisjonile oma järeldused ⁽²⁾ toimeaine kloropikriini riskihindamise kohta 30. jaanuaril 2020.
- (9) Toiduohutusamet märkis oma järelduses, et kättesaadava teabe põhjal ei saanud ta lõpule viia riskihindamist tarbijate, käitajate, töötajate, kõrvaliste isikute ja elanike osas ning tegi kindlaks võimalikud probleemid seoses põhjavee, mulla makro- ja mikroorganismide ning mullas elavate sihtrühma mittekuuluvate lüljalagsetega.
- (10) Lisaks ei olnud võimalik lõpule viia veeorganismidele, mesilastele, lehtedel elavatele sihtrühma mittekuuluvate lüljalagsetele, vihmaussidele ja sihtrühma mittekuuluvatele maismaataimedele avalduva ohu hindamist.

⁽¹⁾ ELT L 309, 24.11.2009, lk 1.

⁽²⁾ EFSA Journal 2020;18(3):6028, „Conclusion on the peer review of the pesticide risk assessment of the active substance chloropicrin“ („Järeldused toimeaine kloropikriini pestitsiidina kasutamise riskihindamist käsitleva vastastikuse eksperdiarvamuse kohta“), doi:10.2903/j.efsa.2020.6028.

- (11) Komisjon palus, et taotleja esitaks oma märkused toiduohutusameti järelduste kohta ning määruse (EÜ) nr 1107/2009 artikli 13 lõike 1 kohaselt esialgse läbivaatamisaruande kohta. Taotleja esitas oma märkused ja need on põhjalikult läbi vaadatud.
- (12) Komisjon esitas läbivaatamisaruande ja käesoleva määruse eelnõu toimeaine kloropikriini heakskiitmata jätmise kohta alalisele taime-, looma-, toidu- ja söödakomiteele 22. oktoobril 2021. Komisjon täheldas, et toiduohutusameti tuvastatud probleeme ei olnud võimalik kõrvaldada ning seetõttu ei olnud võimalik järeldada, et heakskiitmise kriteeriumid on täidetud.
- (13) Taotleja võttis 18. jaanuari 2022. aasta kirjaga kloropikriini heakskiitmise taotluse tagasi. Seetõttu ei tohiks kloropikriini heaks kiita.
- (14) Käesolev määrus ei piira õigust esitada määruse (EÜ) nr 1107/2009 artikli 7 kohaselt uut taotlust kloropikriini heakskiitmiseks.
- (15) Käesoleva määrusega ettenähtud meetmed on kooskõlas alalise taime-, looma-, toidu- ja söödakomitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Toimeaine heakskiitmata jätmine

Toimeainet kloropikriini ei kiideta heaks.

Artikkel 2

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 16. mai 2022

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN

OTSUSED

NÕUKOGU OTSUS (EL) 2022/752,

5. aprill 2022,

millega muudetakse otsust 1999/70/EÜ riikide keskpankade välisaudiitorite kohta Bank of Greece'i välisaudiitorite osas

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokolli nr 4 Euroopa Keskpankade Süsteemi ja Euroopa Keskpanga põhikirja kohta, eriti selle artiklit 27.1,

võttes arvesse Euroopa Keskpanga 17. veebruari 2022. aasta soovitud Euroopa Liidu Nõukogule Kreeka keskpanga välisaudiitorite kohta (EKP/2022/3) ⁽¹⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Keskpanga (EKP) ja eurot rahaühikuna kasutavate liikmesriikide keskpankade raamatupidamist auditeerivad EKP nõukogu soovitatud sõltumatud välisaudiitorid, kelle kiidab heaks Euroopa Liidu Nõukogu.
- (2) Pärast majandusaasta 2021 auditeerimist lõpeb Bank of Greece'i praeguse välisaudiitori Deloitte Certified Public Accountants S.A. volitus. Seetõttu tuleb määrata välisaudiitor alates majandusaastast 2022.
- (3) Bank of Greece valinud majandusaastateks 2022–2026 oma välisaudiitoriks Ernst & Young (Hellas) Certified Auditors Accountants S.A. võimalusega pikendada seda volitust majandusaastateks 2027 ja 2028.
- (4) Euroopa Keskpanga nõukogu soovitas Bank of Greece'i välisaudiitoriks majandusaastateks 2022–2026 määrata Ernst & Young (Hellas) Certified Auditors Accountants S.A. võimalusega pikendada volitust majandusaastateks 2027 ja 2028.
- (5) EKP nõukogu soovitusel tulenevalt tuleks nõukogu otsust 1999/70/EÜ ⁽²⁾ vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Otsuse 1999/70/EÜ artikli 1 lõige 12 asendatakse järgmisega:

„12. Ernst & Young (Hellas) Certified Auditors Accountants S.A. kinnitatakse Bank of Greece'i välisaudiitoriks majandusaastateks 2022–2026.“

Artikkel 2

Käesolev otsus jõustub selle teatavakstegemise päeval.

⁽¹⁾ ELT C 102, 2.3.2022, lk 1.

⁽²⁾ Nõukogu 25. jaanuari 1999. aasta otsus 1999/70/EÜ riikide keskpankade välisaudiitorite kohta (EÜT L 22, 29.1.1999, lk 69).

Artikkel 3

Käesolev otsus on adresseeritud Euroopa Keskpangale.

Luxembourg, 5. aprill 2022

Nõukogu nimel

eesistuja

B. LE MAIRE

NÕUKOGU OTSUS (ÜVJP) 2022/753,**16. mai 2022,****millega muudetakse otsust (ÜVJP) 2019/938, millega toetatakse usalduse suurendamise protsessi, mille tulemusel luuakse Lähis-Ida tuumarelv- ja kõikide muude massihävitusrelvade vaba tsoon**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artikli 28 lõiget 1 ja artikli 31 lõiget 1,

võttes arvesse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Nõukogu võttis 6. juunil 2019 vastu otsuse (ÜVJP) 2019/938 ⁽¹⁾.
- (2) Otsuses (ÜVJP) 2019/938 on selle artiklis 1 osutatud tegevuste rakendamise perioodiks kehtestatud 36 kuud alates otsuse artikli 3 lõikes 3 osutatud rahastamislepingu sõlmimise kuupäevast.
- (3) Rakenduspartner ÜRO Desarmeerimisuuringu Instituut taotles nimetatud rakendamisperioodi pikendamist 12 kuu võrra kuni 10. juulini 2023, et võtta arvesse COVID-19 pandeemia mõjust tingitud viivitusi otsuse (ÜVJP) 2019/938 kohaste projektitegevuste rakendamisel.
- (4) Otsuse (ÜVJP) 2019/938 artiklis 1 osutatud tegevuste jätkamine 10. juulini 2023 ei mõjuta mingil moel rahalisi vahendeid kuni 10. juulini 2023.
- (5) Otsust (ÜVJP) 2019/938 tuleks vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Otsuse (ÜVJP) 2019/938 artikli 5 lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. See kaotab kehtivuse 10. juulil 2023.“

Artikkel 2

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Brüssel, 16. mai 2022

*Nõukogu nimel
eesistuja*

J. BORRELL FONTELLES

⁽¹⁾ Nõukogu 6. juuni 2019. aasta otsus (ÜVJP) 2019/938, millega toetatakse usalduse suurendamise protsessi, mille tulemusel luuakse Lähis-Ida tuumarelv- ja kõikide muude massihävitusrelvade vaba tsoon (ELT L 149, 7.6.2019, lk 63).

NÕUKOGU OTSUS (ÜVJP) 2022/754,**16. mai 2022,****millega muudetakse otsust (ÜVJP) 2019/797 piiravate meetmete kohta, millega takistada liitu või selle liikmesriike ähvardavaid küberründeid**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artiklit 29,

võttes arvesse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Nõukogu võttis 17. mail 2019 vastu otsuse (ÜVJP) 2019/797 ⁽¹⁾.
- (2) Otsust (ÜVJP) 2019/797 kohaldatakse kuni 18. maini 2022. Kõnealuse otsuse läbivaatamine näitas, et otsuse kehtivust tuleks pikendada 18. maini 2025 ning selles sätestatud piiravate meetmete kehtivust tuleks pikendada 18. maini 2023.
- (3) Otsust (ÜVJP) 2019/797 tuleks seetõttu vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Otsuse (ÜVJP) 2019/797 artikkel 10 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 10

Käesolevat otsust kohaldatakse kuni 18. maini 2025 ning seda vaadatakse korrapäraselt läbi. Artiklites 4 ja 5 sätestatud meetmeid kohaldatakse lisas loetletud füüsiliste ja juriidiliste isikute, üksuste ja asutuste suhtes kuni 18. maini 2023.“

*Artikkel 2*Käesolev otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel, 16. mai 2022

*Nõukogu nimel**eesistuja*

J. BORRELL FONTELLES

⁽¹⁾ Nõukogu 17. mai 2019. aasta otsus (ÜVJP) 2019/797 piiravate meetmete kohta, millega takistada liitu või selle liikmesriike ähvardavaid küberründeid (ELT L 129I, 17.5.2019, lk 13).

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS (ÜVJP) 2022/755,**16. mai 2022,****millega rakendatakse otsust (ÜVJP) 2015/740, milles käsitletakse piiravaid meetmeid seoses olukorraga Lõuna-Sudaanis**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artikli 31 lõiget 2,

võttes arvesse nõukogu 7. mai 2015. aasta otsust (ÜVJP) 2015/740, milles käsitletakse piiravaid meetmeid seoses olukorraga Lõuna-Sudaanis ja millega tunnistatakse kehtetuks otsus 2014/449/ÜVJP, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 9 lõiget 2,

võttes arvesse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Nõukogu võttis 7. mail 2015 vastu otsuse (ÜVJP) 2015/740.
- (2) Kooskõlas nõukogu otsuse (ÜVJP) 2015/740 artikli 12 lõikega 2 on nõukogu läbi vaadanud kõnealuse otsuse II lisas esitatud loetelu isikutest, kelle suhtes kohaldatakse piiravaid meetmeid.
- (3) Nõukogu on jõudnud järeldusele, et otsuse (ÜVJP) 2015/740 II lisas loetletud ühe isiku vastu suunatud piiravad meetmed tuleks säilitada ning et kõnealust isikut käsitlevat kannet tuleks ajakohastada ja ümber nummerdada.
- (4) Otsust (ÜVJP) 2015/740 tuleks seetõttu vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Otsuse (ÜVJP) 2015/740 II lisa muudetakse vastavalt käesoleva otsuse lisale.

*Artikkel 2*Käesolev otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel, 16. mai 2022

*Nõukogu nimel**eesistuja*

J. BORRELL FONTELLES

⁽¹⁾ Nõukogu 7. mai 2015. aasta otsus (ÜVJP) 2015/740, milles käsitletakse piiravaid meetmeid seoses olukorraga Lõuna-Sudaanis ja millega tunnistatakse kehtetuks otsus 2014/449/ÜVJP (ELT L 117, 8.5.2015, lk 52).

Otsuse (ÜVJP) 2015/740 II lisa tabel asendatakse järgmisega:

	Nimi	Andmed	Loetellu kandmise põhjused	Loetellu kandmise kuupäev
„1.	Michael MAKUEI LUETH	Sünniaeg: 1947 Sünnikoht: Bor, Sudaan (praegune Lõuna-Sudaan) Sugu: mees	Michael Makuei Lueth on alates 2013. aastast töötanud teabe- ja ringhäälinguministri ametikohal ning on jätkuvalt sellel ametikohal praeguses rahvusliku ühtsuse üleminekuvalitsuses. Ta oli ka valitsusdelegatsiooni eestkõneleja Ida-Aafrika Arenguühenduse rahukõnelustel aastatel 2014–2015 ja 2016–2018. Makuei on takistanud Lõuna-Sudaani poliitilist protsessi, eelkõige takistades vaenu õhutavate üldsusele tehtud avaldustega Lõuna-Sudaani Vabariigis konflikti lahendamist käsitleva 2015. aasta augusti kokkuleppe (ARCSS) (mis asendati 2018. aasta septembris uuendatud ARCSSiga (R-ARCSS)) rakendamist, takistades ARCSSi ühise järelevalve- ja hindamiskomisjoni (JMEC) tööd, millele on R-ARCSSi raames antud nimi „Reconstituted JMEC“, ning takistades ARCSSi üleminekuperioodi kohtuasutuste loomist, mis on samuti ette nähtud R-ARCSSis. Ta on samuti takistanud ÜRO piirkondliku kaitseüksuse operatsioone. Makuei kannab vastutust ka inimõiguste tõsiste rikkumiste, sealhulgas väljendusvabaduse piiramise eest.	3.2.2018

KOMISJONI OTSUS (EL) 2022/756,**30. september 2021,****abimeetmete SA.32014, SA.32015, SA.32016 (2011/C) (ex 2011/NN) kohta, mida Itaalia ja Sardiinia maakond rakendasid äriühingu Saremar kasuks***(teatavaks tehtud numbri C(2021) 6990 all)***(Ainult itaaliakeelne tekst on autentne)****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 108 lõike 2 esimest lõiku,

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingut, eriti selle artikli 62 lõike 1 punkti a,

olles kutsunud huvitatud isikuid üles esitama märkusi vastavalt eespool nimetatud sätetele ⁽¹⁾ ja võttes nende märkusi arvesse

ning arvestades järgmist:

1. Menetlus

- (1) 6. augustil 1999 otsustas komisjon algatada Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 108 lõikega 2 ette nähtud menetluse abi suhtes, mis maksti esialgsete avaliku teenindamise lepingute (edaspidi „esialgsed lepingud“) alusel kuuele äriühingule, mis moodustasid sel ajal Tirrenia kontserni ⁽²⁾.
- (2) Uurimisetapis taotlesid Itaalia ametiasutused Tirrenia kontserni juhtumi osadeks jagamist, et oleks võimalik jõuda eelisjärjekorras üksnes Tirrenia di Navigazione (edaspidi „Tirrenia“) käsitleva lõpliku otsuseni. Taotluse põhjus oli Itaalia ametiasutuste kava kontsern erastada, alustades Tirreniast, ja soov Tirrenia suhtes menetlust kiirendada.
- (3) Komisjon rahuldas Itaalia ametiasutuste taotluse ja lõpetas komisjoni otsusega 2001/851/EÜ ⁽³⁾ Tirreniale antud abi suhtes algatatud menetluse. Abi tunnistati siseturuga kokkusobivaks tingimusel, et Itaalia ametiasutused võtavad teatavad kohustused.
- (4) Teistele Tirrenia kontserni äriühingutele ⁽⁴⁾ makstud hüvitis tunnistati komisjoni otsusega 2005/163/EÜ ⁽⁵⁾ (edaspidi „2004. aasta otsus“) osaliselt siseturuga kokkusobivaks, osaliselt kokkusobivaks tingimusel, et Itaalia ametiasutused täidavad teatavad kohustused, ja osaliselt siseturuga kokkusobimatuks. 2004. aasta otsus põhines 1992.–2001. aasta raamatupidamisandmetel ja sisaldas tingimusi, mille eesmärk oli tagada hüvitise kokkusobivus siseturuga kogu esialgsete lepingute kehtivuse ajal (st aastani 2008).
- (5) 2004. aasta otsus tühistati Üldkohtu 4. märtsi 2009. aasta otsusega kohtuasjades T-265/04, T-292/04 ja T-504/04 ⁽⁶⁾.

⁽¹⁾ ELT C 28, 1.2.2012, lk 18, ja ELT C 84, 22.3.2013, lk 58.

⁽²⁾ EÜT C 306, 23.10.1999, lk 2. Endise Tirrenia kontserni moodustasid äriühingud Tirrenia di Navigazione S.p.A., Adriatica S.p.A., Caremar – Campania Regionale Marittima S.p.A., Saremar – Sardegna Regionale Marittima S.p.A., Siremar – Sicilia Regionale Marittima S.p.A. ja Toremar – Toscana Regionale Marittima S.p.A.

⁽³⁾ Komisjoni 21. juuni 2001. aasta otsus 2001/851/EÜ riigiabi kohta, mida Itaalia on andnud laevandusettevõtjale Tirrenia di Navigazione (EÜT L 318, 4.12.2001, lk 9).

⁽⁴⁾ Need on Adriatica, Caremar, Siremar, Saremar ja Toremar.

⁽⁵⁾ Komisjoni 16. märtsi 2004. aasta otsus 2005/163/EÜ riigiabi kohta, mida Itaalia on andnud laeväühingutele Adriatica, Caremar, Siremar, Saremar ja Toremar (Tirrenia kontsern) (ELT L 53, 26.2.2005, lk 29).

⁽⁶⁾ Liidetud kohtuasjad T-265/04, T-292/04 ja T-504/04, Tirrenia di Navigazione vs. komisjon, ECLI:EU:T:2009:48.

- (6) 5. oktoobril 2011 algatas komisjon otsusega C(2011) 6961 (edaspidi „2011. aasta otsus“) ⁽⁷⁾ ametliku uurimismenetluse mitme meetme suhtes, mille Itaalia oli võtnud endise Tirrenia kontserni äriühingute kasuks. Uurimine puudutas muu hulgas hüvitusi, mida maksti alates 1. jaanuarist 2009 mitme mereliini teenindamise eest äriühingule Saremar – Sardegna Regionale Marittima (edaspidi „Saremar“), ja muid kõnealuse äriühingu kasuks võetud meetmeid.
- (7) 2011. aasta otsus avaldati *Euroopa Liidu Teatajas*. Komisjon kutsus huvitatud isikuid üles uuritavate meetmete kohta märkusi esitama.
- (8) 7. novembril 2012 laiendas komisjon uurimismenetlust muu hulgas teatavatele abimeetmetele, mida oli Saremar kasuks võtnud Sardiinia maakond. 19. detsembril 2012 võttis komisjon vastu kõnealuse otsuse muudatuse ⁽⁸⁾ (komisjoni otsus C(2012)9452, edaspidi „2012. aasta otsus“).
- (9) 2012. aasta otsus avaldati *Euroopa Liidu Teatajas* ⁽⁹⁾. Komisjon kutsus huvitatud isikuid üles uuritavate meetmete kohta märkusi esitama.
- (10) Oma 14. mai 2013. aasta kirjaga palus Sardiinia maakond, et komisjon eraldaks Saremariga seotud meetmed 2011. ja 2012. aasta otsustega algatatud ametlikust uurimismenetlusest ning menetleks neid eelisjärjekorras, sest äriühing oli erastamisel.
- (11) Komisjon rahuldab Sardiinia ametiasutuste taotluse ja lõpetas komisjoni otsusega (EL) 2018/261 ⁽¹⁰⁾ (edaspidi „2014. aasta otsus“) ametliku uurimismenetluse teatavate Sardiinia maakonna poolt Saremar kasuks võetud meetmete suhtes. 2014. aasta otsuses hinnati Sardiinia maakonna poolt Saremar kasuks võetud viiest meetmest nelja; välja jäi projekt Bonus „Sardo–Vacanza“ (vt käesoleva otsuse põhjendus 29).
- (12) Saremar ja Sardiinia maakond esitasid 2014. aasta otsuse suhtes Üldkohtule tühistamishagid. Oma 6. aprilli 2017. aasta otsustega kohtuasjades T-219/14 ⁽¹¹⁾ ja T-220/14 ⁽¹²⁾ jättis Üldkohus hagiavaldused rahuldamata. Saremar ega Sardiinia maakond ei kaevanud kohtuotsuseid edasi ning need on nüüdseks lõplikud.
- (13) Komisjoni otsusega (EL) 2020/1411 ⁽¹³⁾ lõpetati Tirrenia kontserni äriühinguid (v.a Tirrenia) käsitletud uurimine, mis hõlmas ajavahemikku 1992–2008. Komisjon järeldas, et merekabotaaziteenuste osutamise eest antud abi on olemasolev abi, kuid rahvusvaheliste mereveoteenuste osutamise eest antud abi on kooskõlas üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid käsitleva 2011. aasta raamistikuga (edaspidi „üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid käsitlev 2011. aasta raamistik“) ⁽¹⁴⁾.
- (14) Komisjoni otsusega (EL) 2020/1412 ⁽¹⁵⁾ lõpetati Tirrenia ja selle omandaja CINI kasuks võetud meetmeid käsitletud ametlik uurimismenetlus, mis hõlmas ajavahemikku 2009–2020.

⁽⁷⁾ ELT C 28, 1.2.2012, lk 18.

⁽⁸⁾ Kõik muudatused puudutasid äriühingu Saremar kasuks võetud meetmeid.

⁽⁹⁾ ELT C 84, 22.3.2013, lk 58.

⁽¹⁰⁾ Komisjoni 22. jaanuari 2014. aasta otsus (EL) 2018/261 abimeetmete SA.32014 (2011/C), SA.32015 (2011/C), SA.32016 (2011/C) kohta, mida Sardiinia maakond rakendas äriühingu Saremar kasuks (teatavaks tehtud numbri C(2013) 9101 all) (ELT L 49, 22.2.2018, lk 22).

⁽¹¹⁾ Kohtuasi T-219/14, Regione autonoma della Sardegna vs. komisjon, ECLI:EU:T:2017:266.

⁽¹²⁾ Kohtuasi T-220/14, Saremar vs. komisjon, ECLI:EU:T:2017:267.

⁽¹³⁾ Komisjoni 2. märtsi 2020. aasta otsus (EL) 2020/1411 riigiabi nr C 64/99 (ex NN 68/99) kohta, mida Itaalia andis laevandusettevõtjatele Adriatica, Caremar, Siremar, Saremar ja Toremar (Tirrenia kontsern) (ELT L 332, 12.10.2020, lk 1).

⁽¹⁴⁾ Komisjoni teatis. Euroopa Liidu raamistik riigiabi jaoks, mida antakse avalike teenuste eest makstava hüvitusena (ELT C 8, 11.1.2012, lk 15).

⁽¹⁵⁾ Komisjoni 2. märtsi 2020. aasta otsus (EL) 2020/1412 meetmete SA.32014, SA.32015, SA.32016 (11/C) (ex 11/NN) kohta, mida Itaalia rakendas äriühingu Tirrenia di Navigazione ja selle omandaja Compagnia Italiana di Navigazione suhtes (ELT L 332, 12.10.2020, lk 45).

- (15) Komisjoni otsustega (EL) 2021/4268 ⁽¹⁶⁾ ja (EL) 2021/4271 ⁽¹⁷⁾ lõpetati äriühingute Siremar ja Toremar ning nende omandajate kasuks võetud meetmeid käsitlenud ametlik uurimismenetlus, mis hõlmas ajavahemikku alates 2009. aastast.
- (16) Käesolevas otsuses käsitletakse üksnes neid 2011. ja 2012. aasta otsustes nimetatud ja Saremari kasuks võetud meetmeid, mida 2014. aasta otsuses ei käsitletud (vt selgitus põhjendustes 28 ja 29). 2011. ja 2012. aasta otsustes käsitletud ülejäänud meetmete kohta (numbritega SA.32014, SA.32015 ja SA.32016) võtab komisjon vastu eraldi otsused. Need ülejäänud meetmed on kõik seotud endise Tirrenia kontserni teiste äriühingutega (st Caremari ja Laziomaringa).

2. Uuritavate meetmete taust ja kirjeldus

2.1. Taust

2.1.1. Esialgsed lepingud

- (17) Tirrenia kontserni algne omanik oli Itaalia riik äriühingu Finanziaria per i Settori Industriale e dei Servizi S.p.A (edaspidi „Fintecna“) ⁽¹⁸⁾ kaudu ning sellesse kuulus kuus äriühingut: Tirrenia, Adriatica, Caremar, Saremar, Siremar ja Toremar. Need äriühingud osutasid mereveeteenuseid 1991. aastal Itaalia riigiga sõlmitud eraldi avaliku teenindamise lepingute alusel, mis kehtisid kaksikümne aastat ajavahemikus 1989. aasta jaanuarist 2008. aasta detsembrini. Kogu Tirrenia aktsiakapital kuulus Fintecnale. Adriatica, Caremar, Siremar, Saremar ja Toremar (edaspidi ühiselt „piirkondlikud äriühingud“) kuulusid täielikult Tirreniale. Adriatica, mis teenindas mitut Itaalia ning Albaania, Horvaatia, Kreeka ja Montenegro vahelist mereveoliini, ühendati 2004. aastal Tirreniaga.
- (18) Esialgsete lepingute eesmärk oli tagada paljude peamiselt Mandri-Itaaliat Sitsiilia, Sardiinia ja väiksemate Itaalia saartega ühendavate mereveeteenuste regulaarne ja usaldusväärne osutamine. Selleks andis Itaalia riik rahalist abi toetustena, mis maksti otse igale Tirrenia kontserni äriühingule.
- (19) Saremar teenindas riigiga sõlmitud esialgse lepingu alusel mõningaid kitsalt kohaliku tähtsusega kabotaažiühendusi Sardiinia ning sellest kirdes ja edelas asuvate saarte vahel, samuti rahvusvahelist ühendust Korsikaga.

2.1.2. Esialgsete lepingute pikendamine

- (20) Esialgseid lepinguid, sealhulgas Saremariga sõlmitud lepingut, pikendati kolm korda.
- (21) Esiteks sätestati 30. detsembri 2008. aasta dekreet-seaduse nr 207 (mis muudeti 27. veebruari 2009. aasta seaduseks nr 14) artiklis 26, et esialgseid lepinguid, mis pidid algsest kehtima kuni 31. detsembrini 2008, pikendatakse 31. detsembrini 2009.
- (22) Teiseks sätestati 25. septembri 2009. aasta dekreet-seaduse nr 135 (edaspidi „dekreet-seadus nr 135/2009“) (mis muudeti 20. novembri 2009. aasta seaduseks nr 166 (edaspidi „2009. aasta seadus“)) artiklis 19b, et seoses Tirrenia kontserni äriühingute erastamisega loobub emaettevõtja Tirrenia osalusest piirkondlikes äriühingutes (v.a Siremar) järgmiselt:
- a) Caremar antakse üle Campania maakonnale. Hiljem andis Campania maakond tegevust jätkava ettevõtte, mis teenindas ühendusi Ponziane saartega, üle Lazio maakonnale (sellega loodi Laziomar) ⁽¹⁹⁾;
- b) Saremar antakse üle Sardiinia maakonnale;

⁽¹⁶⁾ Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata.

⁽¹⁷⁾ Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata.

⁽¹⁸⁾ Fintecna kuulub täielikult majandus- ja rahandusministeeriumile ning on spetsialiseerunud osalustega seotud ja erastamisprotsesside juhtimisele, aga ka tootmis-, finants- või korralduslikesse raskustesse sattunud äriühingute ratsionaliseerimise ja restruktureerimise projektidele.

⁽¹⁹⁾ See üleandmine vormistati 1. juunil 2011.

c) Toremar antakse üle Toscana maakonnale.

- (23) Samuti sätestati 2009. aasta seaduses, et Itaalia riik ning Tirrenia ja Siremar lepivad 31. detsembriks 2009 kokku uued lepingud. Lisaks nähti ette, et piirkondlike teenuste osutamiseks sõlmitakse uued avaliku teenindamise lepingud, mille Saremar, Toremar ja Caremar lepivad kokku vastavate piirkondlike ametiasutustega 31. detsembriks 2009 (Sardiinia ja Toscanaga) ja 28. veebruariks 2010 (Campania ja Lazioga). Uute lepingute ehk avaliku teenindamise lepingute suhtes tuli koos äriühingute endiga välja kuulutada hankemenetlus. Iga äriühingu uus omanik pidi seejärel allkirjastama vastava lepingu ehk avaliku teenindamise lepingu ⁽²⁰⁾.
- (24) Selleks pikendati 2009. aasta seadusega esialgsete lepingute (sealhulgas Saremari suhtes kohaldatava lepingu) kehtivust alates 1. jaanuarist 2010 kuni 30. septembrini 2010.
- (25) Viimaks sätestati 1. oktoobri 2010. aasta seaduses nr 163 (millega muudeti 5. augusti 2010. aasta dekreet-seadust nr 125) (edaspidi „2010. aasta seadus“) esialgsete lepingute (sealhulgas Saremari suhtes kohaldatava lepingu) täiendav pikendamine alates 1. oktoobrist 2010 kuni Tirrenia ja Siremari erastamisprotsessi lõpuni.

2.1.3. 2014. aasta otsuse täitmine

- (26) 2014. aasta otsuses tunnistas komisjon kaks Saremari kasuks võetud abimeedet siseturuga kokkusobimatuks ning kahe abimeetme puhul leiti, et need ei kujuta endast ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses riigiabi. Sellega seoses kohustas komisjon tagasi nõudma
- a) 10 miljonit eurot, mis maksti Saremarile hüvitisena kahe Sardiinia ja mandri vahelise lisaliini teenindamise eest;
- b) kavandatud rekapiitalseerimise summas 6 099 961 eurot (millest 824 309,69 eurot oli Saremarile juba välja makstud).
- (27) Itaalia on 2014. aasta otsuse täitnud, ehkki mõned menetlused on käesoleva otsuse vastuvõtmise ajal veel pooleli. Täpsemalt on astunud järgmised sammud.
- a) 10. aprilli 2015. aasta kirjaga teatasid Itaalia ametiasutused, et Tribunale di Cagliari 15. jaanuari 2015. aasta otsusega lubati Saremari suhtes algatada *concordato preventivo* menetlus. Menetluse eesmärk oli kõikide Saremari varade müümine ja võlausaldajate nõuete rahuldamine ning Saremari majandustegevuse lõpetamine kindlaks kuupäevaks (milleks oli algselt määratud 31. detsember 2015). Riigiabi nõuded summas 11 131 231,60 eurot olid registreeritud ettenähtud nõudejärguga ja hõlmasid tagasinõudmisega seotud intressi, mis oli kogunenud 1. juuliks 2014. Nimetatud kuupäeval taotles Saremar *concordato preventivo* menetluse luba ning Itaalia õiguse kohaselt lõpetab see menetlus intressiarvestuse ⁽²¹⁾.
- b) 28. oktoobri 2015. aasta kirjaga teatasid Itaalia ametiasutused komisjonile, et Saremari aluste müümiseks ja Saremari avaliku teenindamise kohustuste edasiandmiseks korraldatakse eraldi hankemenetlused. Samuti saatsid nad Tribunale di Cagliari 22. juulil 2015 välja antud määruse, millega kinnitati *concordato preventivo* menetlus (nn *omologazione*), ja teatasid, et Saremari laevade müügi suhtes on laekunud kaheksa osalemisavaldust. 21. jaanuari 2016. aasta kirjaga kinnitasid Itaalia ametiasutused, et Saremar jätkab tegutsemist ainult 31. märtsini 2016. Samuti teatasid nad, et Saremari laevad on müüdud äriühingule Delcoservizi Srl (edaspidi „Delcoservizi“) ja antakse füüsiliselt üle 30. aprillil 2016 ning et avaliku teenindamise lepingu sõlmimise menetlus on veel pooleli ja laekunud on kaks osalemisavaldust.
- c) 19. mai 2016. aasta kirjaga teatasid Itaalia ametiasutused, et avaliku teenindamise leping on sõlmitud äriühinguga Delcomar Srl (edaspidi „Delcomar“). Seega lõpetas Saremar 31. märtsil 2016 kõikide mereveoteenuste osutamise ning alates 1. aprillist 2016 on avalikku teenust osutanud Delcomar. Lisaks teatasid Itaalia ametiasutused komisjonile, et pärast Saremari varade üleandmist, mis oli samuti toimunud 31. märtsil 2016, andis Sardiinia maakonna volikogu oma 22. aprilli 2016. aasta otsusega nr 24/23 korralduse Saremar likvideerida. Maakonna volikogu märkis oma otsuses, et kuna Saremar lõpetas 31. märtsil 2016 kogu majandustegevuse, ei täida äriühing enam mingit otstarvet ja tuleb likvideerida, ning maakond määras uue likvideerija.

⁽²⁰⁾ Dekreet-seaduse nr 135/2009 artikli 19b lõige 10.

⁽²¹⁾ Vt komisjoni ebaseadusliku ja siseturuga kokkusobimatu riigiabi tagasinõudmist käsitleva 23. juuli 2019. aasta teatise C 247/1 punktid 130 ja 133.

- d) 20. juuli 2016. aasta kirjaga teatasid Itaalia ametiasutused komisjonile, et arvestades Saremari varade likvideerimisest saadud summat ja võlanimekirja, sai riigiabi nõuete rahuldamiseks eraldada ainult 4 452 226,42 eurot (ligikaudu 40 % maksmisele kuuluvast summast). Lisaks kinnitasid nad, et Saremar koondab kõik töötajad ja pärast likvideerimise lõpuleviimist kustutatakse see äriregistrist ning et varade müüja (Saremari) ja ostja (Delcoservizi) vahel ei ole seost. 17. juuli 2017. aasta kirjaga esitasid Itaalia ametiasutused tõendid selle kohta, et Saremari likvideerijad olid maksnud maakonnale 4 452 226,42 eurot.

2.2. 2011. ja 2012. aasta otsustes käsitletud meetmed

- (28) 2011. ja 2012. aasta otsustega algatatud ametliku uurimismenetluse käigus on hinnatud järgmisi meetmeid:
- 1) pikendatud esialgsete lepingute alusel makstud hüvitis üldist majandushuvi pakkuvate teenuste osutamise eest (1. meede);
 - 2) Tirrenia ja Saremari päästmisabi ebaseaduslik pikendamine (2. meede);
 - 3) endise Tirrenia kontserni äriühingute erastamine ⁽²²⁾ (3. meede);
 - 4) tulevaste lepingute/avaliku teenindamise lepingute alusel makstud hüvitis üldist majandushuvi pakkuvate teenuste osutamise eest (4. meede);
 - 5) sildumise eesõigus (5. meede);
 - 6) 2010. aasta seaduses sätestatud meetmed (6. meede);
 - 7) viis lisameedet, mille Sardiinia maakond võttis Saremari kasuks (7. meede).
- (29) Oma 2014. aasta otsusega lõpetas komisjon ametliku uurimismenetluse nelja meetme suhtes nendest viiest meetmest, mille Sardiinia maakond võttis Saremari kasuks ja mis on eespool tähistatud kui 7. meede. Komisjon ei teinud aga otsust viienda meetme suhtes, milleks oli projekt Bonus „Sardo–Vacanza“ ⁽²³⁾. Seega ei ole komisjon veel võtnud Saremari puhul seisukohta, kas 1., 3., 4., 5. ja 6. meede ning projekt Bonus „Sardo–Vacanza“ on siseturuga kokkusobivad.

3. Abisaaja likvideerimine ja majandusliku järjepidevuse puudumine

- (30) Komisjon tuletab meelde, et ELi toimimise lepingu artikli 108 lõikes 3 sätestatud süsteem, mille kohaselt komisjon kontrollib ennetavalt uusi abimeetmeid, on ette nähtud selleks, et hoida ära siseturuga kokkusobimatu abi andmine ⁽²⁴⁾. Kokkusobimatu abi tagasinõudmise küsimuses on Euroopa Kohus olnud järjepidevalt seisukohal, et õigus kohustada liikmesriike nõudma tagasi abi, mille komisjon on tunnistanud siseturuga kokkusobimatuks, on komisjonile antud selleks, et kõrvaldada konkurentsimoonutus, mille on põhjustanud abisaajal olnud konkurentsieelis, ja taastada seega abi maksmisele eelnenud olukord ⁽²⁵⁾. Kui äriühing ei suuda abi tagasi maksta, on tagasimakse täideviimiseks nõutav, et asjaomane liikmesriik algataks äriühingu likvideerimise, ⁽²⁶⁾ st selle tegevuse lõpetamise ja selle varade müügi turutingimustel.
- (31) Teiste sõnadega, riigiabi kontrollimise süsteemi peamine eesmärk on hoida ära kokkusobimatu riigiabi andmine. Kui ebaseadusliku ja kokkusobimatu riigiabi maksmine moonutab siseturul konkurentsi, tuleb järelikult tagada konkurentsimoonutusele eelnenud olukorra taastamine, vajaduse korral abisaaja likvideerimise teel.

⁽²²⁾ See hõlmab osa selle ostuhinna maksetähtaja edasilükkamist, mille CIN pidi tasuma Tirrenia äriüksuse omandamise eest, ja mitut väidetavat lisaabimeedet seoses Saremari äriüksuse erastamisega (nt Cdi-le riigi poolt antud edasigarantii ja kapitali suurendamine).

⁽²³⁾ 2014. aasta otsuses märgiti, et seda projekti hinnatakse eraldi otsuses.

⁽²⁴⁾ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 3. märts 2020, Vodafone Magyarorszá, C-75/18, ECLI:EU:C:2020:139, punkt 19.

⁽²⁵⁾ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 11. detsember 2012, komisjon vs. Hispaania („Magerfesa II“), C-610/10, ECLI:EU:C:2012:781, punkt 105.

⁽²⁶⁾ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 17. jaanuar 2018, komisjon vs. Kreeka („United Textiles“), C-363/16, ECLI:EU:C:2018:12, punkt 36.

- (32) Eelneva taustal märgib komisjon, et põhjendustes 28 ja 29 nimetatud veel hindamata meetmed puudutavad kas praegu likvideerimisel olevat Saremari (1. meede ja projekt Bonus „Sardo–Vacanza“), Saremari järeltulijaid pärast selle erastamist (3. ja 4. meede) või mõlemaid (5. ja 6. meede). Saremari erastamine, nii nagu seda on kirjeldatud ja esialgselt hinnatud 2012. aasta otsuse põhjendustes 149, 150, 238–246, 305 ja 306, ei leidnud aga aset. Saremar hoopis likvideeriti ning selle varade ja avaliku teenindamise lepingu suhtes korraldati eraldi hankemenetlused.
- (33) Itaalia õiguses ⁽²⁷⁾ on ette nähtud, et kui algatatakse äriühingu likvideerimine, siis selle varad müüakse ja müügist saadud tulu antakse äriühingu võlausaldajatele vastavalt nende nõuete järgule võlanimekirjas. Eelnevat arvestades peab komisjon kõigepealt kindlaks tegema, kas on veel otstarbekas Saremari suhtes uurimist jätkata. Kui ei ole, siis peab komisjon vastavalt Euroopa Kohtu praktikale kindlaks tegema, kas Saremari ja mõne muu äriühingu vahel võib olla majanduslik järjepidevus.
- (34) Saremari suhtes märgib komisjon kõigepealt, et pärast 2014. aasta otsust algatati 15. jaanuaril 2015 Saremari suhtes *concordato preventivo* menetlus ja määrati likvideerija. *Concordato preventivo* on Itaalia õiguse kohaselt menetlus, mille eesmärk on tavaliselt tagada majandustegevuse jätkumine. Komisjon märgib aga, et kõnealusel juhul algatati äriühingu suhtes *concordato preventivo con cessione dei beni*, st võlausaldajatega kokku lepitud likvideerimismenetlus äriühingu varade müümiseks ja selle majandustegevuse lõpetamiseks, nii et ta jätkab tegevust üksnes ajutiselt. Menetluse üle teeb järelevalvet kohtunik, kes peab võlausaldajate kokkuleppe kinnitama. Komisjon märgib, et kõnealusel juhul kinnitas Tribunale di Cagliari 22. juulil 2015 Saremari võlausaldajate kokkuleppe ja tegevuse jätkumise 31. detsembrini 2015 (vt põhjendus 27). Seetõttu leiab komisjon, et valitud menetlus eeldas juba, et selle lõppedes lahkub Saremar turult.
- (35) Komisjon märgib, et 31. märtsil 2016 lõpetas Saremar tööpoolest kogu majandustegevuse (vt põhjendus 27), sealhulgas parvlaevateenused avaliku teenindamise lepingu alusel teenindatud liinidel. Pärast seda anti avaliku teenindamise leping Delcomarile. Samal ajal müüdi Saremari alused äriühingule Delcoservizi. Pärast Saremari varade müüki andis Sardiinia maakonna volikogu 22. aprillil 2016 oma otsusega nr 24/23 korralduse Saremar likvideerida.
- (36) Lisaks täitis Itaalia nõuetekohaselt, kuigi viivitusega, 2014. aasta otsuse. Riigiabi nõue summas 10 824 309,69 eurot, millele lisandus tagasinõudmisega seotud intress, registreeriti nõuetekohaselt äriühingu võlanimekirjas. Pärast Saremari varade müüki oli võimalik sellest summast Itaaliale tagasi maksta üksnes ligikaudu 4,4 miljonit eurot. Kuna aga Saremari maksejõuetusmenetlus tõi kaasa äriühingu likvideerimise ja äriühing enam ei tegutse, ⁽²⁸⁾ lõpetas komisjon 13. septembril 2017 Itaaliale saadetud kirjaga ajutiselt tagasinõudmismenetluse.
- (37) Eelnevat arvestades märgib komisjon, et Saremar ei ole nüüdseks juba üle viie aasta tegutsenud, selle varad on müüdnud ja töötajad koondatud ning see kustutatakse pärast likvideerimismenetluse lõppu äriregistrist. Põhjendustes 28 ja 29 nimetatud meetmete põhjustatud võimalik konkurentsimoonus või mõju kaubandusele lõppes Saremari tegevuse lõppedes. Lisaks rahuldati juba 2014. aasta otsusest tulenenud tagasimaksenõue üksnes osaliselt (umbes 40 % ulatuses maksmisele kuulunud summast, vt põhjendused 27 ja 36).
- (38) Eelnevat arvesse võttes märgib komisjon, et riigiabi kontrollimise ja tagasinõudmise mõlemad eespool nimetatud eesmärgid – st kokkusobimatu riigiabi andmise ärahoidmine ja siseturuga kokkusobimatust abist põhjustatud konkurentsimoonus eelnenud olukorra taastamine – on juba täidetud. Saremar ei ole enam turul tegutsev ettevõtja ja on juba likvideerimisel ning riigiabi nõuded sai pärast Saremari varade müüki rahuldada ebapiisavate vahendite tõttu üksnes osaliselt. Seetõttu ei ole otstarbekas Saremari suhtes uurimist jätkata.

⁽²⁷⁾ 16. märtsi 1942. aasta Regio Decreto nr 267 ja selle muudatused (nn *legge fallimentare*).

⁽²⁸⁾ Vt komisjoni ebaseadusliku ja siseturuga kokkusobimatu riigiabi tagasinõudmist käsitleva 23. juuli 2019. aasta teatise C 247/1 punkt 129.

- (39) Saremari ja selle järeltulijate vahelise võimaliku majandusliku järjepidevuse küsimuses võib kohtupraktika kohaselt arvesse võtta järgmisi asjaolusid: ülekandmise ese (varad ja kohustused, tööjõu säilitamine, grupeeritud vara), ülekandmise hind, kes on ülevõtva ja algse ettevõtja omanikud, ülekandmise aeg (pärast uurimise algust, menetluse algatamist või lõplikku otsust) ja tehingu majanduslik loogika ⁽²⁹⁾.
- (40) Eelneva taustal märgib komisjon, et ta on 2014. aasta otsuse rakendamiseks algatatud tagasinõudemenetluse raames juba hinnanud, kas Saremarile antud abi tagasimaksmise kohustust tuleks laiendada muudele ettevõtjatele, kellele abisaaja varad või majandustegevus võivad olla üle kantud. Kõnealuse tagasinõudemenetluse raames leidis komisjon, et tagasimaksekohustus on ainult Saremaril, ja välistas majandusliku järjepidevuse Delcomari või Delcoserviziga (edaspidi ühiselt „järeltulijad“) järgmistel põhjustel:
- a) parvlaevateenuste osutamine avaliku teenindamise lepingu kohastel liinidel ja laevad anti edasi kahe eraldiseisva, läbipaistva, avaliku ja mittediskrimineeriva hankemenetluse teel;
 - b) Saremari töötajad koondati ja järeltulijad võtsid uuesti tööle üksnes osa neist ⁽³⁰⁾;
 - c) järeltulijad on eraettevõtjad, Saremar aga kuulub täielikult Sardiinia maakonnale, seega ei leitud varade müüja ja ostja vahel seost;
 - d) järeltulijate investeerimis- või pakkumisotsused on turupõhised.
- (41) Pärast tagasinõudmisjuhtumi ajutist lõpetamist ei ole komisjonini jõudnud teavet, mis sunniks teda selles küsimuses oma seisukohta muutma. Seega võib Saremari majandusliku järjepidevuse Delcomari või Delcoservizi või nende mõlemaga olemasoleva teabe põhjal välistada. Komisjon jälgib siiski ka edaspidi Saremari likvideerimist kuni selle äriregistrist kustutamiseni. Alles siis saab komisjon 2014. aasta otsusest tulenenud tagasinõudmismenetluse lõplikult lõpetada ⁽³¹⁾.
- (42) Eelnevat arvestades ei ole ELi toimimise lepingu artikli 108 lõike 2 esimese lõigu alusel algatatud ametlik uurimismenetlus Saremari või selle järeltulijate kasuks võetud veel hindamata meetmete suhtes enam otstarbekas, sest Saremar on likvideerimisel ja majanduslik järjepidevus selle järeltulijatega puudub.
- (43) Käesolev otsus ei puuduta ega mõjuta muid küsimusi, mida on käsitletud 2011. ja 2012. aasta otsustes ⁽³²⁾ või mille huvitatud isikud on nende otsuste alusel algatatud uurimise käigus komisjonile teatavaks teinud,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Käesolevaga lõpetatakse 5. oktoobril 2011 ELi toimimise lepingu artikli 108 lõike 2 esimese lõigu kohaselt algatatud ja 19. detsembril 2012 pikendatud menetlus Saremari ja selle järeltulijate suhtes.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud Itaalia Vabariigile.

⁽²⁹⁾ Kohtuasi T-121/15, Fortischem a.s. vs. komisjon, ECLI:EU:T:2019:684, punkt 208.

⁽³⁰⁾ Komisjoni käsutuses oleva teabe kohaselt olevat Delcomar uuesti tööle võtnud alla 20 % Saremari töötajatest.

⁽³¹⁾ Vt komisjoni ebaseadusliku ja siseturuga kokkusobimatu riigiabi tagasinõudmist käsitleva 23. juuli 2019. aasta teatise C 247/1 punktid 136–140.

⁽³²⁾ Vt käesoleva otsuse põhjendused 6 ja 8.

Brüssel, 30. september 2021

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Margrethe VESTAGER

KOMISJONI RAKENDUSOTSUS (EL) 2022/757,**11. mai 2022,**

millega muudetakse rakendusotsust (EL) 2021/1182 seoses harmoneeritud standarditega, mis käsitlevad kvaliteedijuhtimissüsteeme, steriliseerimist ja riskijuhtimise rakendamist meditsiiniseadmetele

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrust (EL) nr 1025/2012, mis käsitleb Euroopa standardimist ning millega muudetakse nõukogu direktiive 89/686/EMÜ ja 93/15/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 94/9/EÜ, 94/25/EÜ, 95/16/EÜ, 97/23/EÜ, 98/34/EÜ, 2004/22/EÜ, 2007/23/EÜ, 2009/23/EÜ ja 2009/105/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsus 87/95/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus nr 1673/2006/EÜ, (⁽¹⁾) eriti selle artikli 10 lõiget 6,

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2017/745 (⁽²⁾) artikli 8 lõike 1 kohaselt eeldatakse, et seadmed, mis on vastavuses asjakohaste harmoneeritud standardite või nende standardite asjakohaste osadega, mille viited on avaldatud *Euroopa Liidu Teatajas*, vastavad nimetatud määruse nõuetele, mida need standardid või nende osad käsitlevad.
- (2) Nõukogu direktiivid 90/385/EMÜ (⁽³⁾) ja 93/42/EMÜ (⁽⁴⁾) asendati alates 26. maist 2021 määrusega (EL) 2017/745.
- (3) Rakendusotsusega C(2021) 2406 (⁽⁵⁾) esitas komisjon Euroopa Standardikomiteele (CEN) ja Euroopa Elektrotehnika Standardikomiteele (Cenelec) taotluse vaadata läbi direktiivide 90/385/EMÜ ja 93/42/EMÜ toetuseks koostatud olemasolevad meditsiiniseadmeid käsitlevad harmoneeritud standardid ning koostada määruse (EL) 2017/745 toetuseks uued harmoneeritud standardid.
- (4) Rakendusotsuses C(2021) 2406 esitatud taotluse alusel vaatasid CEN ja Cenelec läbi olemasolevad harmoneeritud standardid EN 285:2015 ja EN ISO 14971:2019, mille viiteid ei ole avaldatud *Euroopa Liidu Teatajas*, et võtta arvesse tehnika ja teaduse viimaseid edusamme ning kohandada neid standardeid määruse (EL) 2017/745 nõuetega. Selle tulemusena võeti vastu muudetud harmoneeritud standard EN 285:2015+A1:2021 steriliseerimise kohta ja harmoneeritud standardi EN ISO 14971:2019 (riskijuhtimise rakendamine meditsiiniseadmetele) muudatus EN ISO 14971:2019/A11:2021.
- (5) Komisjon hindas koos CENi ja Ceneleciga, kas harmoneeritud standardid EN 285:2015+A1:2021 ja EN ISO 14971:2019, mida on muudetud standardiga EN ISO 14971:2019/A11:2021, vastavad rakendusotsuses C(2021) 2406 esitatud taotlusele.
- (6) Harmoneeritud standardid EN 285:2015+A1:2021 ja EN ISO 14971:2019, mida on muudetud standardiga EN ISO 14971:2019/A11:2021, täidavad eesmärgipäraseid nõudeid, mis on sätestatud määruses (EL) 2017/745. Seepärast on asjakohane avaldada harmoneeritud standardite EN 285:2015+A1:2021 ja EN ISO 14971:2019 ning nende muudatuste viited *Euroopa Liidu Teatajas*.

(⁽¹⁾) ELT L 316, 14.11.2012, lk 12.

(⁽²⁾) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. aprilli 2017. aasta määrus (EL) 2017/745, milles käsitletakse meditsiiniseadmeid, millega muudetakse direktiivi 2001/83/EÜ, määrust (EÜ) nr 178/2002 ja määrust (EÜ) nr 1223/2009 ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 90/385/EMÜ ja 93/42/EMÜ (ELT L 117, 5.5.2017, lk 1).

(⁽³⁾) Nõukogu 20. juuni 1990. aasta direktiiv 90/385/EMÜ aktiivseid siiratavaid meditsiiniseadmeid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (EÜT L 189, 20.7.1990, lk 17).

(⁽⁴⁾) Nõukogu 14. juuni 1993. aasta direktiiv 93/42/EMÜ meditsiiniseadmete kohta (EÜT L 169, 12.7.1993, lk 1).

(⁽⁵⁾) Komisjoni 14. aprilli 2021. aasta rakendusotsus C(2021) 2406 Euroopa Standardikomiteele ja Euroopa Elektrotehnika Standardikomiteele esitatud standardimistaotluse kohta Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2017/745 toetuseks seoses meditsiiniseadmetega ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2017/746 toetuseks seoses *in vitro* diagnostikameditsiiniseadmetega.

- (7) Komisjoni rakendusotsuse (EL) 2021/1182 ⁽⁶⁾ lisas on loetletud viited määruse (EL) 2017/745 toetuseks koostatud harmoneeritud standarditele.
- (8) Selleks et tagada määruse (EL) 2017/745 toetuseks koostatud harmoneeritud standardite viidete esitamine ühes õigusaktis, tuleks rakendusotsusesse (EL) 2021/1182 lisada viited harmoneeritud standarditele EN 285:2015 +A1:2021 ja EN ISO 14971:2019 ning selle muudatusele.
- (9) Viited harmoneeritud standardile EN ISO 13485:2016 kvaliteedijuhtimissüsteemide kohta ja selle muudatusele EN ISO 13485:2016/A11:2021 avaldatakse rakendusotsusega (EL) 2021/1182. Avaldatud rakendusotsus ei sisalda paraku viidet selle standardi parandusele – EN ISO 13485:2016/AC:2018. Parandusega parandatakse ainult Euroopa eessõna ja informatiivsete lisade vormilisi aspekte, ilma et see mõjutaks harmoneeritud standardi sisu. Harmoneeritud standard EN ISO 13485:2016, mida on muudetud standardiga EN ISO 13485:2016/A11:2021 ja parandatud standardiga EN ISO 13485:2016/AC:2018, täidab eesmärgipäraseid nõudeid, mis on sätestatud määruses (EL) 2017/745. Tagamaks, et standardiga EN ISO 13485:2016/AC:2018 tehtud parandused on kohaldatavad eeldusel, et nad on vastavuses määruse (EL) 2017/745 asjakohaste nõuetega, on vaja rakendusotsusesse (EL) 2021/1182 lisada viide kõnealusele parandusele. Õiguskindluse huvides tuleks viide parandusele EN ISO 13485:2016/AC:2018 avaldada *Euroopa Liidu Teatajas* ja sellel peaks olema tagasiulatuva jõud.
- (10) Seepärast tuleks rakendusotsust (EL) 2021/1182 vastavalt muuta.
- (11) Harmoneeritud standardi järgimine lubab alates selle standardi viite *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise kuupäevast eeldada vastavust asjaomastele olulistele nõuetele, mis on sätestatud liidu ühtlustamisõigusaktides. Seepärast peaks käesolev otsus jõustuma selle avaldamise päeval,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Rakendusotsuse (EL) 2021/1182 lisa muudetakse vastavalt käesoleva otsuse lisale.

Artikkel 2

Käesolev otsus jõustub *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise päeval.

Lisa punkti 1 kohaldatakse alates 5. jaanuarist 2022.

Brüssel, 11. mai 2022

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN

⁽⁶⁾ Komisjoni 16. juuli 2021. aasta rakendusotsus (EL) 2021/1182 Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2017/745 toetuseks koostatud meditsiiniseadmete harmoneeritud standardite kohta (ELT L 256, 19.7.2021, lk 100).

LISA

Rakendusmääruse (EL) 2021/1182 lisa muudetakse järgmiselt:

1) kanne nr 10 asendatakse järgmisega:

Nr	Viide standardile
„10.	EN ISO 13485:2016 Meditsiiniseadmed. Kvaliteedijuhtimissüsteemid. Normatiivsed nõuded (ISO 13485:2016) EN ISO 13485:2016/AC:2018 EN ISO 13485:2016/A11:2021“;

2) lisatakse järgmised kanded:

Nr	Viide standardile
„15.	EN 285:2015+A1:2021 Steriliseerimine. Aursterilisaatorid. Suured sterilisaatorid
16.	EN ISO 14971:2019 Meditsiiniseadmed. Riskijuhtimise rakendamine meditsiiniseadmetele (ISO 14971:2019) EN ISO 14971:2019/A11:2021“.

SOOVITUSED

KOMISJONI SOOVITUS (EL) 2022/758,

27. aprill 2022,

milles käsitletakse avalikus elus osalevate ajakirjanike ja inimõiguste kaitsjate kaitsmist ilmselgelt põhjendamatute või kuritarvituslike hagide eest (üldsuse osalemise vastased strateegilised hagid)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 292,

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Liidu lepingu artiklis 2 on sätestatud, et liit rajaneb sellistel väärtustel nagu inimväärikuse austamine, vabadus, demokraatia, võrdsus, õigusriik ja inimõiguste, kaasa arvatud vähemuste hulka kuuluvate isikute õiguste austamine.
- (2) Euroopa Liidu lepingu artikli 10 lõikes 3 on sätestatud, et igal liidu kodanikul on õigus osaleda liidu demokraatias. Euroopa Liidu põhiõiguste hartas (edaspidi „harta“) on muu hulgas sätestatud õigus era- ja perekonnaelu austamisele (artikkel 7), isikuandmete kaitsele (artikkel 8), sõna- ja teabevabadusele, mis hõlmab massiteabevahendite vabaduse ja mitmekesisuse austamist (artikkel 11), ning tõhusale õiguskaitsevahendile ja õiglasele kohtulikule arutamisele (artikkel 47).
- (3) Harta artiklis 11 sätestatud õigus sõna- ja teabevabadusele kätkeb arvamusevabadust ning vabadust saada ja levitada teavet ja ideid avaliku võimu sekkumiseta ning sõltumata riigipiiridest. Kuigi see õigus ei ole absoluutne, tohib selle kasutamist piirata ainult seadusega ning selle olemust arvestades ning piiranguid võib kehtestada üksnes juhul, kui need on vajalikud ning tõesti vastavad liidu poolt tunnustatud üldist huvi pakkuvatele eesmärkidele või kui on vaja kaitsta teiste isikute õigusi ja vabadusi (harta artikli 52 lõige 1).
- (4) Kooskõlas harta artikli 52 lõikega 3 ja selgitustega harta kohta tuleks harta artiklile 11 anda Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artikli 10 (sõna- ja teabevabaduse kohta) tähendus ja ulatus, nagu seda on tõlgendanud Euroopa Inimõiguste Kohus. Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artikliga 10 kaitstakse sõna- ja teabevabadust. Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni kohaldamisalas tohib piiranguid kehtestada ainult seadusega ning piirangud peavad olema demokraatlikus ühiskonnas vajalikud ja kehtestatud Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artikli 10 lõikes 2 sätestatud õiguspäraste eesmärkide saavutamiseks.
- (5) Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooniga on konventsiooniosalistele kehtestatud ka positiivne kohustus kaitsta massiteabevahendite vabadust ja mitmekesisust ning luua avalikus arutelus osalemiseks soodne keskkond⁽¹⁾. Euroopa Inimõiguste Kohtu kohtupraktikas on lisaks täpsustatud, et sõnavabadus on demokraatliku ühiskonna üks põhialuseid ning see ei kehti mitte ainult teabe või ideede kohta, mis saavad heakskiidu või mida

⁽¹⁾ Vt näiteks kohtuotsus, Euroopa Inimõiguste Kohus, 14. september 2010, Dink vs. Türgi (hagid nr 2668/07, 6102/08, 30079/08, 7072/09 ja 7124/09), punkt 137. Vt ka Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artiklist 10 tulenevate positiivsete kohustuste kohta, Euroopa Inimõiguste Kohtu uuringute osakonna aruanne, https://www.echr.coe.int/documents/research_report_article_10_eng.pdf.

peetakse ohutuks või ebaoluliseks, vaid ka sellise teabe ja nende ideede suhtes, mis riiki või osa rahvast solvab, šokeerib või häirib ^(?). Kohus on ka märkinud, et demokraatlikus ühiskonnas peavad isegi väikesed ja ebaametlikud kampaaniarühmad saama tegutseda tõhusalt ja et on olemas suur avalik huvi võimaldada sellistel rühmadel ja isikutel, kes ei kuulu peavoolu, osaleda avalikus arutelus ning levitada teavet ja ideid üldist huvi pakkuvates küsimustes ^(?).

- (6) Ajakirjanikel on oluline roll avaliku arutelu hõlbustamisel ning teabe, arvamuste ja ideede edastamisel ja vastuvõtmisel ⁽⁴⁾. On oluline, et neile antaks piisavalt ruumi, et aidata kaasa avatud, vabale ja õiglasele arutelule ning takistada muu hulgas kolmandate riikide poolset desinformatsiooni levitamist ja manipuleerivat sekkumist. Ajakirjanikel peaks olema võimalik tulemuslikult tegutseda, et kodanikud saaksid Euroopa demokraatlikes ühiskondades tutvuda erinevate seisukohtadega.
- (7) Euroopa demokraatlikes ühiskondades on ka inimõiguste kaitsjatel suur roll, eelkõige põhiõiguste, demokraatlike väärtuste, sotsiaalse kaasatuse, keskkonnakaitse ja õigusriigi kaitsmisel. Neil peaks olema võimalik avalikus elus aktiivselt osaleda ning teha oma hääli hirmutamist kartmata poliitilistes küsimustes ja otsustusprotsessides kuuldavaks. Inimõiguste kaitsjad on üksikisikud või organisatsioonid, kes kaitsevad põhiõigusi ja mitmesuguseid muid õigusi, sealhulgas keskkonna- ja kliimaõigusi, naiste, LGBTIQ-inimeste, rassilise või etnilise vähemuse taustaga inimeste ning töötajate õigusi või usuvabadust.
- (8) Et demokraatia toimiks hästi ja oleks edukas, on vaja, et inimesed saaksid avalikus arutelus aktiivselt osaleda. Et nende osalemine oleks sisuline, peaks inimestel olema juurdepääs usaldusväärsele teabele, mis võimaldab neil kujundada oma arvamust ja tugineda oma hinnangule avalikus ruumis, kus saab erinevaid seisukohti vabalt väljendada.
- (9) Sellise keskkonna edendamiseks on oluline kaitsta ajakirjanikke ja inimõiguste kaitsjaid ilmselt põhjendamatute ja kuritarvituslike üldsuse osalemise vastaste hagide (üldtuntud kui „vaigistuskaebused“) eest. Need hagid on kas ilmselt põhjendamatud menetlused või täielikult või osaliselt põhjendamatud menetlused, mis sisaldavad märke õiguskaitsevahendite kuritarvitamisest, mille põhjal võib oletada, et hagi peamine eesmärk on üldsuse osalemise takistamine, piiramine või karistamine. Kuritarvitamise märgiks on hagi või selle osa ebaproportsionaalne, ülemäärane või ebamõistlik laad, asjaolu, et hageja on sarnastes küsimustes esitanud mitu hagi, või see, et toimub hageja või tema esindajate poolne hirmutamine, ahistamine või ähvardamine enne ilmselt põhjendamatut või kuritarvitusliku hagi esitamist. Sellised hagid kujutavad endast kohtumenetluse kuritarvitamist ja tekitavad kohtutele tarbetut koormust, kuna nende eesmärk ei ole õiguskaitse kättesaadavus, vaid kostjate ahistamine ja vaikima sundimine. Pikad menetlused koormavad riikide kohtusüsteeme.
- (10) Üldsuse osalemise vastased ilmselt põhjendamatud või kuritarvituslikud kohtumenetlused võivad seisneda mitmesugustes õiguslikes kuritarvitustes, peamiselt tsiviil- ja kriminaalasjades, aga ka haldusajades, ning need võivad põhineda erinevatel alustel.

^(?) Vt kohtuotsus, Euroopa Inimõiguste Kohus, 7. detsember 1976, Handyside vs. Ühendkuningriik (hagi nr 5493/72), punkt 49.

^(?) Vt kohtuotsus, Euroopa Inimõiguste Kohus, 15. veebruar 2005, Steel and Morris vs. Ühendkuningriik (hagi nr 68416/01), punkt 89.

⁽⁴⁾ Euroopa Nõukogu ministrite komitee soovitus CM/Rec(2022)4 kvaliteetse ajakirjanduse jaoks soodsa keskkonna edendamise kohta digiajastul on märgitud, „et kvaliteetne ajakirjandus, mis põhineb kutse-eetika standarditel ja mis esineb geograafilisest, õiguslikust ja ühiskondlikust kontekstist sõltuvalt erinevas vormis, taotleb kahte eesmärki: tegutseda demokraatlikus ühiskonnas avaliku valvurina ning aidata suurendada üldsuse teadlikkust ja teadmisi“, https://search.coe.int/cm/pages/result_details.aspx?objectid=0900001680a5ddd0. Euroopa Nõukogu Parlamentaarse Assamblee 2018. aasta resolutsioonis 2213 ajakirjanike staatuse kohta Euroopas osutatakse kutseliste ajakirjanike puhul kutsumusele anda üldsusele üldistel ja spetsiifilistel teemadel teavet nii vastutustundlikult ja objektiivselt kui võimalik, https://search.coe.int/cm/pages/result_details.aspx?objectid=0900001680a5ddd0.

- (11) Selliseid hagisid esitavad sageli mõjukad üksikisikud või üksused (näiteks lobitöögrupid, korporatsioonid ja riigiorganid), et vaigistada avalikku arutelu. Sageli on kõnealuste hagide puhul poolte jõuvahekord tasakaalust väljas, kuna hagejal on kostjast tugevam positsioon näiteks rahaliselt või poliitiliselt. Kuigi see ei ole ilmselgelt põhjendamatu või kuritarvitusliku hagi vältimatu osa, suurendab tasakaalust väljas jõuvahekord märkimisväärselt nii üldsuse osalemise vastaste hagide kahjulikku kui ka heidutavat mõju.
- (12) Üldsuse osalemise vastastel ilmselgelt põhjendamatutel või kuritarvituslikel hagidel võib olla kahjulik mõju ajakirjanike ja eelkõige inimõiguste kaitsjate usaldusväärsusele ja mainele ning nende rahalised ja muud ressursid võivad ammenduda. Sellistel hagidel võivad olla kahjulikud psühholoogilised tagajärjed kostjatele ja nende pereliikmetele. Üldsuse osalemise vastased ilmselgelt põhjendamatud või kuritarvituslikud hagiid takistavad ajakirjanike ja inimõiguste kaitsjate tegevust. Sellise hagi tõttu võib avalikku huvi pakkuva teabe avaldamine edasi lükkuda või üldse ära jääda. Sellistel hagidel võib olla laiem heidutav mõju ajakirjanike ja eelkõige inimõiguste kaitsjate tööle, sest need võivad põhjustada suuremat enesetsensuuri võimalike tulevaste hagide kartuses, ning see toob omakorda kaasa avaliku arutelu vaesumise ühiskonna kui terviku kahjuks. Menetluste kestus, rahaline surve ja kriminaalkaristuste oht on mõjusad vahendid kriitiliste seisukohtade esitajate hirmutamiseks ja vaikima sundimiseks.
- (13) Isikud, kelle vastu on esitatud üldsuse osalemise vastane ilmselgelt põhjendamatu või kuritarvituslik hagi, peavad sageli osalema üheaegselt mitme hagi menetlemises mitmes jurisdiktsioonis. Kui hagi on esitatud liikmesriigi jurisdiktsioonis teises liikmesriigis elava isiku vastu, on menetlus kostja jaoks tavaliselt keerukam ja kulukam. Üldsuse osalemise vastase ilmselgelt põhjendamatu või kuritarvitusliku hagi esitajad võivad menetlusvahendeid kasutada ka selleks, et kohtuvaidlust pikendada ja selle maksumust suurendada, ning esitada hagi seepärast jurisdiktsioonis, mida nad peavad oma kohtuasja jaoks soodsamaks, selle asemel, et pöörduda kohtusse, millel on menetlemiseks kõige paremad eeldused.
- (14) Euroopa Liidus on üldsuse osalemise vastaste ilmselgelt põhjendamatute või kuritarvituslike hagide esitamine tõusuteel. Hiljutiste uuringute ⁽⁵⁾ kohaselt kasutatakse selliseid hagisid liikmesriikides üha enam.
- (15) Euroopa Parlament mõistis oma 25. novembri 2020. aasta resolutsioonis ⁽⁶⁾ hukka vaigistuskaebuste kasutamise uurivate ajakirjanike ja meediaväljaannete vaikima sundimiseks või hirmutamiseks ning seoses teatavate teemade kajastamisega seostuva hirmutava õhkkonna loomiseks, ning kutsus komisjoni üles esitama ettepanekut vaigistuskaebuste ennetamiseks. Samuti rõhutas Euroopa Parlament oma 11. novembri 2021. aasta resolutsioonis ⁽⁷⁾ demokraatia ning massiteabevahendite vabaduse ja mitmekesisuse tugevdamise kohta ELis (tsiviil- ja kriminaalõiguse kohaste meetmete lubamatu kasutamine ajakirjanike, valitsusväliste organisatsioonide ja kodanikuühiskonna vaikima sundimiseks), et seda nähtust esineb üha rohkem ning et selle ohvrite kaitsmiseks on vaja kogu liidus tõhusaid kaitsemeetmeid.

⁽⁵⁾ Euroopa kodakondsusest tulenevate õiguste akadeemiline võrgustik, ühekordne teabenõue – „SLAPP in the EU context“, 29. mai 2020, https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/ad-hoc-literature-review-analysis-key-elements-slapp_en.pdf, lk 4, ning Euroopa kodakondsusest tulenevate õiguste akadeemiline võrgustik, „Strategic Lawsuits Against Public Participation (SLAPP) in the European Union: A comparative study“, 30. juuni 2021, https://ec.europa.eu/info/files/strategic-lawsuits-against-public-participation-slapp-european-union-comparative-study_en.

⁽⁶⁾ P9_TA(2020)0320. Selles resolutsioonis kordas parlament ka oma 28. märtsi 2019. aasta resolutsiooni (P8_TA(2019)0328) tingimusi.

⁽⁷⁾ P9_TA(2021)0451.

- (16) Euroopa Nõukogu ajakirjanduse kaitse ja ajakirjanike turvalisuse edendamise platvorm⁽⁸⁾ teatab samuti üha suuremast arvust hoiatusteadetest ajakirjanike turvalisust ja meediavabadust ähvardavate tõsiste ohtude kohta Euroopas, sealhulgas mitme kohtuliku hirmutamise juhtumi kohta. Euroopa Nõukogu ajakirjanduse kaitse ja ajakirjanike turvalisuse edendamise platvormi partnerühenduste 2021. aasta aruandes on juhitud tähelepanu sellele, et vaigistuskaebusi puudutavate hoiatusteadete määr suurenes 2020. aastal eelmise aastaga võrreldes märkimisväärselt nii hoiatusteadete arvu kui ka asjassepuutuvate Euroopa Nõukogu liikmesriikide jurisdiktsioonide poolest⁽⁹⁾. Euroopa Nõukogu esitas oma 13. aprilli 2016. aasta soovitusel ajakirjanduse kaitse ning ajakirjanike ja muude meediakeskkonna osalejate turvalisuse kohta⁽¹⁰⁾ soovitus, mille kohaselt peaksid Euroopa Nõukogu liikmesriigid võtma vajalikke seadusandlikke ja/või muid meetmeid, et vältida seaduste ja kohtumenetluste alusetut, pahatahtlikku või kiuslikku kasutamist ajakirjanike ja muude meediaosaliste hirmutamiseks ja vaikima sundimiseks.
- (17) Komisjoni 2020.⁽¹¹⁾ ja 2021.⁽¹²⁾ aasta aruannetes õigusriigi olukorra kohta on rõhutatud, et mitmes liikmesriigis puutuvad ajakirjanikud ja teised avalike huvide kaitsmisega tegelevad isikud seoses oma väljaannete ja tööga üha enam kokku ähvarduste ja rünnakutega, sealhulgas vaigistuskaebustega.
- (18) Silmatorkav näide üldsuse osalemise vastaste hagide kasutamisest liidus on ajakirjanik Daphne Caruana Galizia juhtum, kelle mõrvamise ajal oli tema uurimistegevusega seotud üle 40 laimamist ja au teotamist käsitleva tsiviil- ja kriminaalmenetluse.
- (19) 3. detsembril 2020 esitatud Euroopa demokraatia tegevuskavas⁽¹³⁾ toonitas komisjon vaba ja mitmekesise meedia põhjapanevat rolli demokraatlikes ühiskondades ning kodanikuühiskonna tähtsust. Tegevuskavas on muu hulgas juhitud tähelepanu sellele, kui oluline on sõltumatu ja mitmekesine meedia, sest see võimaldab kodanikel teha teadlikke otsuseid ning aitab takistada teabega manipuleerimist ning teaberuumis toimuvat sekkumiste, sealhulgas desinformatsiooni. Selles vallas on komisjon juba vastu võtnud soovitusel (EL) 2021/1534 ajakirjanike ja teiste meediatöötajate kaitse, turvalisuse ja võimestamise tagamise kohta Euroopa Liidus⁽¹⁴⁾. Soovitusel eesmärk on tagada kõigile meediatöötajatele turvalisemad töötingimused, et nad ei peaks tundma hirmu internetis ega mujal. Võttes arvesse kasvavat ohtu, mida kujutavad endast üldsuse osalemise vastased ilmselgelt põhjendamatud või kuritarvituslikud hagid meediavabadusele ja üldsuse osalemisele, peaks liit välja töötama sidusa ja tulemusliku lähenemisviisi selliste hagide vastu võitlemiseks. Käesolev soovitus täiendab soovitusel (EL) 2021/1534 ja annab konkreetseid soovitusi üldsuse osalemise vastaste ilmselgelt põhjendamatute või kuritarvituslike hagide kohta. See läheb kaugemale ajakirjanike ja teiste meediatöötajate kaitsmisest ning hõlmab ka inimõiguste kaitsjaid. Käesolev soovitus peaks käsitlema üldsuse osalemise vastastest ilmselgelt põhjendamatutest või kuritarvituslikest hagidest tulenevat konkreetset ohtu ning toetama seeläbi elujõulise demokraatia kontrolli- ja tasakaalustussüsteemi nõuetekohast toimimist. See peaks andma liikmesriikidele suuniseid tulemuslike, asjakohaste ja proportsionaalsete meetmete võtmiseks selliste hagidega tegelemiseks ning sellega seoses eelkõige ajakirjanike ja inimõiguste kaitsjate kaitse tagamiseks. Soovitavate meetmete hulka peaksid kuuluma teadlikkuse suurendamine ja oskusteabe arendamine, eelkõige õigusala töötajate ning nende inimeste seas, kelle vastu üldsuse osalemise vastaseid ilmselgelt põhjendamatuid või kuritarvituslikke hagiid esitatakse, et neid inimesi toetada ning tagada tõhustatud järelevalve.

⁽⁸⁾ Alates 2015. aastast on Euroopa Nõukogu platvorm hõlbustanud meediavabaduse ja ajakirjanike turvalisusega seotud probleemide kohta teabe kogumist ja levitamist Euroopa Nõukogu liikmesriikides. Osalevad partnerorganisatsioonid – kutsutud rahvusvahelised valitsusvälised organisatsioonid ja ajakirjanike ühendused – esitavad hoiatusteadeteid meediavabaduse rikkumiste kohta ning avaldavad igal aastal aruandeid meediavabaduse ja ajakirjanike turvalisuse kohta Euroopas. Euroopa Nõukogu liikmesriikidelt eeldatakse, et nad reageerivad olukorrale ja lahendavad probleeme ning teatavad platvormile meetmetest, mida on võetud hoiatusteadetele reageerimiseks. Lisameetmete vajadusele osutab Euroopa Nõukogu nende liikmesriikide, kes on ka ELi liikmesriigid, vähene reageerimine hoiatusteadetele, <https://www.coe.int/en/web/media-freedom>.

⁽⁹⁾ 2021. aastal avaldati ajakirjanduse kaitse ja ajakirjanike turvalisuse edendamise platvormil (coe.int) 282 hoiatusteadet, millest mitmes teatati kohtuliku hirmutamise juhtumitest ehk õigusaktide, sealhulgas au teotamist, terrorismivastast võitlust, riiklikku julgeolekut, huligaansust või äärmusluse vastast võitlust käsitlevate õigusaktide omakasupüüdlikust, meelevaldsust või kiuslikust kasutamisest. Euroopa Nõukogu ajakirjanduse kaitse ja ajakirjanike turvalisuse edendamise platvormi partnerorganisatsioonide 2021. aasta aruandes on märgitud, et 2020. aastal oli võrreldes eelmise aastaga rohkem nii hoiatusteadeteid kui ka asjassepuutuvaid Euroopa Nõukogu liikmesriikide jurisdiktsioone – 1680a22020)580 440e (coe.int).

⁽¹⁰⁾ Ministrite komitee soovitus CM/Rec(2016)4 liikmesriikidele ajakirjanduse kaitse ning ajakirjanike ja muude meediakeskkonna osalejate turvalisuse kohta, https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectId=09000016806415d9#_ftn1.

⁽¹¹⁾ COM(2020) 580 final, 30. september 2020.

⁽¹²⁾ COM(2021) 700 final, 20. juuli 2021.

⁽¹³⁾ COM(2020) 790 final, 3. detsember 2020.

⁽¹⁴⁾ Komisjoni 16. septembri 2021. aasta soovitus (EL) 2021/1534 ajakirjanike ja teiste meediatöötajate kaitse, turvalisuse ja võimestamise tagamise kohta Euroopa Liidus (ELT L 331, 20.9.2021, lk 8).

- (20) Selleks et tagada tõhus kaitse üldsuse osalemise vastaste ilmselt põhjendamatute või kuritarvituslike hagide eest ning hoida ära selle nähtuse juurdumine liidus, peaksid liikmesriigid tagama, et nende vastavad tsiviil-, kriminaal-, kaubandus- ja haldusmenetlusi reguleerivad õigusraamistikud näevad selliste hagide käsitlemiseks ette vajalikud kaitsemeetmed, mis austavad täielikult demokraatlikke väärtusi ja põhiõigusi, sealhulgas õigust õiglasele kohtumenetlusele ja sõnavabadusele. Selleks et tagada järjepidev ja tõhus kaitse üldsuse osalemise vastaste ilmselt põhjendamatute hagide eest, peaksid liikmesriigid võimaldama sellised hagid varajases etapis tagasi lükata. Samuti peaks nende eesmärk olema pakkuda muid õiguskaitsevahendeid kuritarvituslike hagide vastu, nimelt kulude väljamõistmist, mis tähendab, et hagejalt, kes on esitanud üldsuse osalemise vastase kuritarvitusliku hagi, võib nõuda kõigi menetluskulude kandmist, kahju hüvitamist füüsilisele või juriidilisele isikule, kes on kandnud kahju üldsuse osalemise vastase kuritarvitusliku hagi tõttu, ning võimalust määrata tõhusaid, proportsionaalseid ja hoiatavaid karistusi poolele, kes on algatanud üldsuse osalemise vastase kuritarvitusliku hagi. Kohtutele karistuste määramise võimaluse andmise peamine eesmärk on heidutada potentsiaalseid hagejaid esitamast võimalikke üldsuse osalemise vastaseid kuritarvituslikke hagsid. Sellised karistused peaksid olema proportsionaalsed tuvastatud kuritarvitustega. Karistussummade kindlaksmääramisel võiksid kohtud võtta arvesse hagi võimalikku kahjulikkust või heidutavat mõju üldsuse osalemisele, võttes muu hulgas arvesse hagi laadi ning seda, kas hageja on sarnastes küsimustes esitanud mitu hagi või ühiseid hagsid ning kas esineb katseid kostjat hirmutada, ahistada või ähvardada.
- (21) Liikmesriigid peaksid püüdma lisada oma siseriiklikesse õigusaktidesse riigisiseste juhtumite jaoks samasugused kaitsemeetmed kui on sätestatud liidu õigusaktides, mille eesmärk on käsitleda üldsuse osalemise vastaseid kuritarvituslikke hagsid piiriülese toimega tsiviilasjades. See tagaks järjepideva ja tõhusa kaitse selliste hagide eest ning aitaks vältida selle nähtuse süvenemist liidus.
- (22) Liikmesriigid peaksid konkreetselt läbi vaatama oma õigusraamistikud, mida kohaldatakse au teotamise suhtes, tagamaks, et ajakirjanike või inimõiguste kaitsjate vastu esitatud ilmselt põhjendamatute või kuritarvituslike hagide puhul ei saa hagejad kasutada olemasolevaid mõisteid ja määratlusi.
- (23) Selleks et vältida heidutavat mõju avalikule arutelule, peaksid liikmesriigid tagama, et au teotamise eest määratavad karistused ei oleks ülemääraseid ja ebaproportsionaalseid. Nad peaksid pöörama erilist tähelepanu Euroopa Nõukogu suunistele ja soovitudele ⁽¹⁵⁾ au teotamist reguleerivate õigusnormide, eeskätt kriminaalõigusnormide kohta. Sellega seoses julgustatakse liikmesriike kõrvaldama oma õigusraamistikust vanglakaristuse määramine au teotamise eest. Euroopa Nõukogu Parlamentaarne Assamblee on oma resolutsioonis 1577 (2007) ⁽¹⁶⁾ kutsunud liikmesriike, kes näevad au teotamise eest endiselt ette vanglakaristused (isegi kui neid tegelikult ei määrata), üles need viivitamata kaotama. Samuti julgustatakse liikmesriike eelistama au teotamise juhtumite käsitlemisel haldus- või tsiviilõiguse kasutamist, ⁽¹⁷⁾ tingimusel et sellistel sätetel on kriminaalõigusest leebem karistuslik mõju.

⁽¹⁵⁾ Vt muu hulgas Euroopa Nõukogu Parlamentaarne Assamblee resolutsioon 1577 au teotamise dekriminaliseerimise kohta (2007), <https://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/Xref-XML2HTML-en.asp?fileid=17588&lang=en>, Euroopa Nõukogu Parlamentaarne Assamblee soovitus 1814 (2007) au teotamise dekriminaliseerimise kohta, <https://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/Xref-XML2HTML-en.asp?fileid=17587&lang=en>, Euroopa Nõukogu peasekretariaadi uuring sõnavabaduse ja au teotamise kohta. Uuring Euroopa Inimõiguste Kohtu lahendite kohta (2012) <https://rm.coe.int/study-on-the-alignment-of-laws-and-practices-concerning-alignment-of-1/16804915c5>, ning Euroopa Nõukogu uuring Euroopa Inimõiguste Kohtu lahendite kohta (2016) <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=09000016806ac95b>.

⁽¹⁶⁾ Euroopa Nõukogu Parlamentaarne Assamblee 4. oktoobri 2007. aasta resolutsioon 1577 (2007) au teotamise dekriminaliseerimise kohta <https://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/Xref-XML2HTML-en.asp?fileid=17588&lang=en>.

⁽¹⁷⁾ Vt ka ÜRO inimõiguste komitee üldine märkus nr 34, artikkel 19: Arvamus- ja väljendusvabadus, 12. september 2011, <https://www2.ohchr.org/english/bodies/hrc/docs/gc34.pdf>, ning Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni meediavabaduse esindaja büroo eriaruanne kohtuliku tagakiusamise ja kohtusüsteemi kuritarvitamise kohta meedia vastu, 23. november 2021, https://www.osce.org/files/f/documents/c/f/505075_0.pdf.

- (24) Au teotamise juhtumite puhul tuleks kriminaalõigust kasutada üksnes viimase abinõuna ning selle asemel tuleks eelistada haldus- või tsiviilõiguse pakutavaid võimalusi kooskõlas rahvusvaheliste organisatsioonide suunistega. ÜRO inimõiguste komitee⁽¹⁸⁾ ning Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsioon⁽¹⁹⁾ on soovitanud jätta au teotamise kriminaalõiguse reguleerimisalast välja. Samuti on sellega seoses väljendanud kahtlusi Euroopa Nõukogu⁽²⁰⁾.
- (25) Õigust isikuandmete kaitsele on täpsustatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2016/679⁽²¹⁾. Õigus isikuandmete kaitsele ei ole absoluutne õigus. Isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 85 kohaselt peavad liikmesriigid ühitama õiguse isikuandmete kaitsele ning sõna- ja teabevabaduse õiguse, muu hulgas seoses isikuandmete töötlemisega ajakirjanduslikel eesmärkidel ning akadeemilise, kunstilise või kirjandusliku eneseväljenduse tarbeks.
- (26) Liikmesriigid peaksid julgustama iseregulatsiooni organeid ja õigusala töötajate ühendusi viima võimaluse korral oma eetikanormid, sealhulgas tegevusjuhendid, vastavusse käesoleva soovitusega. Samuti peaksid liikmesriigid vajaduse korral tagama, et sellised eetikanormid, mille eesmärk on heidutada või keelata õigusala töötajatel tegutseda viisil, mis võib kujutada endast menetluse kuritarvitamist või nende muude ametialaste kohustuste kuritarvitamist kohtumenetluse usaldusväärsuse kahjuks, ning kõnealustele eetikanormidele vastavad distsiplinaar-karistused hõlmavad üldsuse osalemise vastaseid ilmselt põhjendamatuid või kuritarvituslikke hagi. Selle juurde peaksid käima teavituskampaaniad ja koolitused, et suurendada teadmisi selliste kehtivate eetikanormide kohta, mis on seotud üldsuse osalemise vastaste ilmselt põhjendamatute või kuritarvituslike hagidega, ja nende normide tõhusust.
- (27) Õigusala töötajad on üldsuse osalemise vastase ilmselt põhjendamatu või kuritarvitusliku hagi menetlemises kesksel kohal, sest muu hulgas esindavad nad vaidluse osalisi, esitavad üksikisikutele süüdistusi või lahendavad vaidlusi. Seetõttu on äärmiselt oluline, et neil oleksid selleks vajalikud teadmised ja oskused. Liikmesriigid peaksid nende õigusala töötajate koolitust toetama ja pakkuma neile koolitusvõimalusi. Koolitus aitab märkimisväärselt suurendada nende teadmisi ja suutlikkust selles osas, kuidas tuvastada üldsuse osalemise vastaseid ilmselt põhjendamatuid või kuritarvituslikke hagi, sealhulgas hagi, mille osaline on kolmas riik, ning kuidas neile asjakohaselt reageerida. Koolitus peaks olema mõeldud kõigi kohtuastmete kohtunikele ja kohtutöötajatele, sealhulgas prokuröridele, kohtu- ja prokuratuuri töötajatele, samuti kõigile teistele kohtusüsteemiga seotud või muul viisil õigusemõistmises osalevatele õigusspetsialistidele, olenemata siseriiklikus õiguses esitatud määratlusest, õiguslikust seisundist või sisemisest korraldusest piirkondlikul ja kohalikul tasandil, kui üldsuse osalemise vastased ilmselt põhjendamatud või kuritarvituslikud hagi võivad ette tulla esimese astme kohtus. Selline koolitus peaks olema suunatud ka teistele õigusala töötajatele, näiteks kvalifitseeritud juristidele. Kohaliku koolitussuutlikkuse arendamine võib aidata edendada koolituse pikaajalist jätkusuutlikkust.
- (28) Sellise koolituse pakkumine ka ajakirjanikele, pressinõukogu liikmetele, meediatöötajatele ja inimõiguste kaitsjatele aitaks neil selliste hagidega kokku puutudes neid ära tunda ja annaks neile hädavajalikud õigusalsed oskused, et vähendada ohtu, et nad peavad tegelema üldsuse osalemise vastaste ilmselt põhjendamatute või kuritarvituslike hagidega, või anda neile paremad teadmised, et nad tuleksid nendega paremini toime. Samuti võiks see anda neile võimaluse vaigistuskaebustest usaldusväärselt teada anda. Ajakirjanike koolituse teemade hulgas peaks olema ka riiklike pressi- või meedianõukogude kehtestatud eetikanormid ja -suunised. Et suurendada üldist suutlikkust ja tugevdada institutsioonilist reageerimist üldsuse osalemise vastastele ilmselt põhjendamatutele või kuritarvituslikele hagidele, võiks koolitustesse kaasata ka andmekaitseasutusi, inimõigustega tegelevaid riiklikke institutsioone, ombudsmene ja meediat reguleerivad asutusi.

⁽¹⁸⁾ Vt ÜRO inimõiguste komitee üldine märkus nr 34, artikkel 19: Arvamus- ja väljendusvabadus, 12. september 2011, <https://www2.ohchr.org/english/bodies/hrc/docs/gc34.pdf>.

⁽¹⁹⁾ Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni meediavabaduse esindaja büroo eriaruanne kohtuliku tagakiusamise ja kohtusüsteemi kuritarvitamise kohta meedia vastu, 23. november 2021, https://www.osce.org/files/f/documents/c/f/505075_0.pdf.

⁽²⁰⁾ Vt Ministrite komitee soovitus CM/Rec(2016)4 liikmesriikidele ajakirjanduse kaitse ning ajakirjanike ja muude meediakeskkonna osalejate turvalisuse kohta, punkt 6.

⁽²¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

- (29) Õiguskoolituse pakkujatel ja õigusala töötajate ühendustel on väga head võimalused pakkuda koolitust üldsuse osalemise vastaste ilmselt põhjendamatute või kuritarvituslike hagide teemal, samuti määrata kindlaks sellise koolituse eesmärgid ja hinnata kõige sobivamat koolitusmetoodikat. Kui õigusala töötajad koolitavad ise teisi õigusala töötajaid, annab see võimaluse õppida rühmana, paremini kogemusi jagada ja suurendada vastastikust usaldust. Julgustada tuleks asjakohaste tavade vahetamist Euroopa tasandil, sealhulgas komisjoni toetusel, kaasates ka Euroopa õigusala koolituse võrgustiku. Koolituse tulemuslikkuse ja jätkusuutlikkuse tagamiseks on äärmiselt oluline kaasata õigusala töötajaid ja nende kutseliite alates vajaduste analüüsi ettevalmistamisest kuni tulemuste hindamiseni.
- (30) Koolitustel tuleks käsitleda sõna- ja teabevabadust ning muid põhiõigusi kooskõlas Euroopa Liidu põhiõiguste harta, Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni ja siseriikliku õigusega ning need peaksid sisaldama praktilisi suuniseid selle kohta, kuidas kohaldada asjakohast kohtupraktikat; samuti peaksid need hõlmama põhiõiguste, sealhulgas sõnavabaduse piiranguid ning põhiõiguste koostoimet, menetluslikke tagatiseid ja muid asjakohaseid siseriiklike õigusnorme. Nõuetekohaselt tuleks arvesse võtta õigusala töötajatele mõeldud Euroopa Nõukogu käsiraamatut sõnavabaduse kaitse kohta Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni alusel ⁽²²⁾.
- (31) Koolitusi tuleks muu hulgas pakkuda selle kohta, kuidas kaitsta isikuandmeid, mida võidakse kasutada üldsuse osalemise vastaste ilmselt põhjendamatute või kuritarvituslike hagide esitamiseks. Samuti tuleks koolitustel käsitleda teabega manipuleerimist ja sekkumist, sealhulgas desinformatsiooni.
- (32) Koolitustel tuleks arvesse võtta riikide õigusraamistikku ja konteksti. Kui kõnealuseid õigusraamistikke ja kontekste struktureeritud ja sidusal viisil kombineerida Euroopa Nõukogu suunistega, üldsuse osalemise vastaste ilmselt põhjendamatute või kuritarvituslike hagide sihtmärkide kogemuste ning teiste liikmesriikide parimate tavade, võiks see kaasa aidata üldsuse osalemise vastaste ilmselt põhjendamatute või kuritarvituslike hagide teemaliste koolituste õpieesmärkide saavutamisele. Koolitusi võib kasutada ka selleks, et edendada parimate tavade vahetamist liikmesriikide vahel.
- (33) Laiema publikuni jõudmiseks ja toetuse suurendamiseks tuleks üldsuse osalemise vastaste ilmselt põhjendamatute või kuritarvituslike hagide alastes koolitustes parimal viisil ära kasutada ka uusi tehnoloogiaid, sealhulgas veebikoolitust. Koolituse muudaks veelgi tulemuslikumaks juurdepääs digitaalsetele allikatele, ajakohasele materjalile ning eraldiseivatele õppevahenditele asjakohaste õigusaktide ja suuniste kohta.
- (34) Et edendada koostoimet sarnaste algatustega õigusala töötajate koolitamise vallas, võiks koolitusmoodulid üldsuse osalemise vastaste ilmselt põhjendamatute või kuritarvituslike hagide kohta lisada koolitustesse, mis käsitlevad seotud teemasid, nagu sõnavabadus ja õiguseetika. Tuleks soodustada olemasolevate materjalide ja koolitustavade kasutamist, näiteks materjale, mida propageeritakse Euroopa e-õiguskeskonna portaalis, UNESCO ülemaailmses töövahendis kohtutöötajatele ⁽²³⁾ ja Euroopa Nõukogu veebisaidi HELP (inimõigustealane koolitus õigusala töötajatele) ⁽²⁴⁾ veebikursustel.
- (35) Üldsuse osalemise vastaste ilmselt põhjendamatute või kuritarvituslike hagide lisamine õigusteaduse ja ajakirjanduse õppekavadesse aitaks anda õigusala töötajatele ja ajakirjanikele paremad teadmised selliste hagide äratundmiseks ja eriteadmised neile asjakohaselt reageerimiseks ning toetaks lektorite erialateadmiste ja ametialase pädevuse arendamist. Kõrgharidusasutused võiksid neid teadmisi pakkuda kraadiõppeprogrammi viimastel aastatel lisakursustel või -seminaridel, näiteks õigusteaduse ja ajakirjanduse üliõpilastele.
- (36) Liikmesriigid peaksid toetama kampaaniaid, millega suurendatakse teadlikkust üldsuse osalemise vastastest ilmselt põhjendamatutest või kuritarvituslikest hagidest ning mida korraldavad muu hulgas liikmesriikide üksused, sealhulgas riiklikud inimõiguste institutsioonid ja kodanikuühiskonna organisatsioonid.

⁽²²⁾ Õigusala töötajatele mõeldud Euroopa Nõukogu käsiraamat sõnavabaduse kaitse kohta Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni alusel, 2017, <https://rm.coe.int/handbook-freedom-of-expression-eng/1680732814>.

⁽²³⁾ Ülemaailmne töövahend kohtutöötajatele: rahvusvahelised õigusstandardid sõnavabaduse, teabele juurdepääsu ja ajakirjanike turvalisuse kohta (2021) <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000378755>.

⁽²⁴⁾ <https://www.coe.int/en/web/help/home>

- (37) Üldsuse osalemise vastaste ilmselgelt põhjendamatute või kuritarvituslike hagidega seotud teavitustegevus võib toimuda väljaannete, sõnumite, avalike kohtumiste, konverentside, seminaride ja veebiseminaride kaudu.
- (38) Isikutel, kelle vastu on esitatud üldsuse osalemise vastane ilmselgelt põhjendamatu või kuritarvituslik hagi, on sageli raske leida teavet olemasolevate toetusvahendite kohta. Selleks et hõlbustada selliste üksuste või asutuste kindlakstegemist, kes suudavad üldsuse osalemise vastaste ilmselgelt põhjendamatute või kuritarvituslike hagide korral abi osutada, ning tagada, et toetus selliste hagide vastu oleks tulemuslik, tuleks koguda teavet ja teha see kättesaadavaks ühes kohas, see peaks olema tasuta ja kergesti kättesaadav. Selleks peaks iga liikmesriik looma ühe riikliku teabekeskuse, mis kogub ja jagab teavet olemasolevate ressursside kohta.
- (39) Üldsuse osalemise vastaste ilmselgelt põhjendamatute või kuritarvituslike hagidega seotud teadlikkuse suurendamise meetmete põhieesmärk peaks olema suurendada teadlikkust sellest, kui oluline on avalik ruum, mis võimaldab demokraatlikku osalemist ja annab kodanikele juurdepääsu erinevatele seisukohtadele ning usaldusväärsele ja erapooletule teabele.
- (40) Teadlikkuse suurendamise kampaaniad tuleks kooskõlastada riiklike teabekeskuste ja muude pädevate asutustega, et tagada nende tulemuslikkus. Samuti peaksid need püüdma saavutada koostöötet teadlikkuse suurendamise kampaaniatega sarnastel teemadel, näiteks kampaaniatega, mis keskenduvad avatud, vaba ja õiglase arutelu edendamisele ning sõnavabaduse õiguse kaitsmisele, ning olema integreeritud teadlikkuse suurendamise meetmetega, mis edendavad kodanikuaktiivsust, arvamuste paljusust ja juurdepääsu usaldusväärsele teabele. Samuti tuleks püüda saavutada asjakohasel juhul koostöötet meedia vastupanuvõime tugevdamise, infopädevuse, ajakirjandusstandardite ja faktikontrolliga seoses meetmetega, mis käsitlevad desinformatsiooni, info manipulatsioonide ja sekkumist, sealhulgas välismaist sekkumist. Sihtrühma võiksid teiste seas kuuluda konkreetsed rühmad, näiteks meediaspetsialistid, õigusala töötajad, kodanikuühiskonna organisatsioonide liikmed, kommunikatsioonispetsialistid, õppejõud, mõttekojad, poliitikud, riigiteenistujad, avaliku sektori asutused ja eraettevõtted.
- (41) Liikmesriigid peaksid püüdma tagada igal moel, mida nad asjakohaseks peavad, et kättesaadav oleks teave menetluslike tagatiste ja muude kaitsemeetmete kohta nende siseriiklikus õigusraamistikus, samuti teave üksuste või asutuste kohta, kellega saab ühendust võtta, et saada abi üldsuse osalemise vastaste ilmselgelt põhjendamatute või kuritarvituslike hagide korral.
- (42) Toetust võivad pakkuda näiteks õigusbürood, kes kaitsevad tasuta isikuid, kelle vastu on esitatud üldsuse osalemise vastane ilmselgelt põhjendamatu või kuritarvituslik hagi, ülikoolide õiguskliinikud, kus selle valdkonnaga tegeletakse, vaigistuskaebusi registreerivad ja nende kohta aru andvad organisatsioonid ning organisatsioonid, kes annavad üldsuse osalemise vastaste ilmselgelt põhjendamatute või kuritarvituslike hagide sihtmärkidele rahalist ja muud abi.
- (43) Isikutel, kelle vastu esitatakse üldsuse osalemise vastane ilmselgelt põhjendamatu või kuritarvituslik hagi, peavad olema piisavad vahendid enda kaitsmiseks kohtumenetluses. Seetõttu on vaja arendada liikmesriikide suutlikkust selliseid isikuid toetada. Seepärast peaksid liikmesriigid pakkuma rahastusvõimalusi ja tutvustama liidu tasandil kättesaadavaid rahastusvõimalusi organisatsioonidele, kes annavad üldsuse osalemise vastaste ilmselgelt põhjendamatute või kuritarvituslike hagide sihtmärkidele suuniseid ja toetavad neid.
- (44) Üldsuse osalemise vastaste ilmselgelt põhjendamatute või kuritarvituslike hagide süstemaatilisem jälgimine on vajalik, et selle nähtusega paremini hakkama saada. Kogutud andmed peaksid sisaldama piisavalt teavet, et ametiasutused ja muud asjaomased sidusrühmad saaksid seda kvantifitseerida ja paremini mõista, see aitab muu hulgas pakkuda sihtmärkidele vajalikku tuge. Võttes arvesse kohtustatistika kogumise institutsioonilist korraldust, ⁽²⁵⁾ peaksid liikmesriigid tegema ühele või mitmele asutusele ülesandeks koguda ja koondada andmeid riiklikes kohtutes esitatud üldsuse osalemise vastaste ilmselgelt põhjendamatute või kuritarvituslike hagide kohta. Need asutused võivad koguda andmeid mitmelt sidusrühmalt. Andmete kogumise lihtsustamiseks võivad andmeid koguvad asutused luua kontaktpunktid, et kohtuasutused, kutseorganisatsioonid, valitsusvälised organisatsioonid,

⁽²⁵⁾ Vt Euroopa Nõukogu kohtute efektiivsust hindava komisjoni (CEPEJ) 12. täiskogu istungi kohtustatistikat käsitlevad suunised (Strasbourg, 10.–11. detsember 2008) – CEPEJ-GT-EVAL (coe.int).

inimõiguste kaitsjad, ajakirjanikud ja muud sidusrühmad saaksid jagada andmeid üldsuse osalemise vastaste ilmselgelt põhjendamatute või kuritarvituslike hagide kohta. Liikmesriigid peaksid tegema ühele neist asutustest ülesandeks koordineerida teavet ja esitada komisjonile alates 2023. aasta lõpust igal aastal riigi tasandil kogutud koondandmed. Liikmesriigid peaksid tagama kogutud andmete usaldusväärsuse. Selleks peaksid nad tagama, et andmete kogumisel järgitakse kutsestandardeid ning et andmete kogumise ja statistika eest vastutavad asutused on piisavalt sõltumatud. Järgida tuleks andmekaitse nõudeid.

- (45) Kui liikmesriigid teevad ametiasutustele ülesandeks andmete kogumise ja aruandluse, võiksid nad kaaluda koostoime loomist asjakohaste vahenditega õigusriigi ja põhiõiguste kaitse valdkonnas. Oluline roll võib olla riiklikel inimõiguste kaitse asutustel, kui need on loodud, samuti võivad olla asjakohased ka muud üksused, nagu ombudsmanide bürood, võrdõiguslikkusega tegelevad asutused või pädevad asutused, näiteks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2019/1937 ⁽²⁶⁾ alusel määratud asutused. Riiklikud teabekeskused, mis annavad ülevaate tugiressurssidest ning üksused või asutused, kellele on pandud ülesandeks andmete kogumine ja aruandlus, võivad asuda samas organisatsioonis, võttes arvesse käesolevas soovituses kirjeldatud nõudeid ja kriteeriume.
- (46) Ametiasutused, kellele on pandud ülesandeks andmete kogumine, peaksid avaldama teabe üldsuse osalemise vastaste ilmselgelt põhjendamatute või kuritarvituslike hagide kohta oma veebisaitidel kättesaadaval kujul ja vajaduse korral muude asjakohaste vahendite abil. Seda tehes peaksid nad tagama, et täielikult austatakse üldsuse osalemise vastaste ilmselgelt põhjendamatute või kuritarvituslike hagidega seotud isikute põhiõigusi, sealhulgas õigust eraelu puutumatusele ja isikuandmete kaitsele.
- (47) Üldsuse osalemise vastaste ilmselgelt põhjendamatute või kuritarvituslike hagide kestuse piiritlemiseks tuleks võimaluse korral koguda täpset teavet menetluste algatamise ja lõpetamise sündmuste, tegude või toimingute ning nende toimumise kuupäevade kohta. Kogutud andmed peaksid vajaduse korral sisaldama ka teavet juhtumi tausta kohta, näiteks juhul, kui sama kostja vastu või sama hageja poolt on algatatud eelnevalt korduvaid kohtumenetlusi.
- (48) Vajaduse korral võiks komisjoni loodud vaigistuskabuste vastane ELi eksperdirühm ⁽²⁷⁾ toetada võrreldavate kriteeriumide väljatöötamist kõigis liikmesriikides, mida saaksid hõlpsasti kohaldada ametiasutused, kelle ülesanne on koguda ja esitada andmeid üldsuse osalemise vastaste ilmselgelt põhjendamatute või kuritarvituslike hagide kohta.
- (49) Vaigistuskabuste vastane ELi eksperdirühm toetab tavade ja teadmiste vahetamist ja levitamist praktikute vahel vaigistuskabustega seotud küsimustes. See võiks muu hulgas pakkuda ametiasutustele tehnilist abi teabekeskuste loomisel, koolitusmaterjalide väljatöötamisel ja õigusabi korraldamisel.
- (50) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/692 ⁽²⁸⁾ loodud kodanike, võrdõiguslikkuse, õiguste ja väärtuste programmi eesmärk on kaitsta ja edendada aluslepingutes ja hartas sätestatud õigusi ja väärtusi. Selleks et õigusriigi põhimõttel rajanevaid demokraatlikke ühiskondi toetada ja edasi arendada, on kodanike, võrdõiguslikkuse, õiguste ja väärtuste programmis muu hulgas ette nähtud võimalus rahastada suutlikkuse ja teadlikkuse suurendamise meetmeid, mis on seotud harta ja sõnavabadusega. Määrusega (EL) 2021/692 ⁽²⁹⁾ loodud õigusprogrammiga on muu hulgas ette nähtud võimalus rahastada õiguskoolitusega seotud tegevusi, et edendada õigusriigil põhinevat ühist õigus- ja kohtukultuuri ning toetada ja edendada õigusprogrammi seisukohalt oluliste liidu õigusaktide järjepidevat ja tulemuslikku rakendamist,

⁽²⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/1937 liidu õiguse rikkumisest teavitavate isikute kaitse kohta (ELT L 305, 26.11.2019, lk 17).

⁽²⁷⁾ Komisjoni eksperdirühmade ja teiste sarnaste üksuste register (europa.eu).

⁽²⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. aprilli 2021. aasta määrus (EL) 2021/692, millega luuakse kodanike, võrdõiguslikkuse, õiguste ja väärtuste programm ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1381/2013 ning nõukogu määrus (EL) nr 390/2014 (ELT L 156, 5.5.2021, lk 1).

⁽²⁹⁾ Määruse (EL) 2021/692 eesmärk on aidata arendada Euroopa õigusruumi ning tugevdada demokraatiat, õigusriiki ja põhiõiguste kaitset.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA SOOVITUSE:

REGULEERIMISESE

1. Käesolevas soovitus esitatakse liikmesriikidele suunised tulemuslike, asjakohaste ja proportsionaalsete meetmete võtmiseks, et käsitleda üldsuse osalemise vastaseid ilmselgelt põhjendamatuid või kuritarvituslikke hagisid ning kaitsta eelkõige ajakirjanikke ja inimõiguste kaitsjaid selliste hagide eest, austades täielikult demokraatlikke väärtusi ja põhiõigusi.

KOHALDATAVAD RAAMISTIKUD

2. Liikmesriigid peaksid tagama, et nende kohaldatavates õigusraamistikes nähakse ette vajalikud kaitsemeetmed, et käsitleda üldsuse osalemise vastaseid ilmselgelt põhjendamatuid või kuritarvituslikke hagisid, austades täielikult demokraatlikke väärtusi ja põhiõigusi, sealhulgas õigust õiglasele kohtumenetlusele ja õigust sõnavabadusele.
3. Liikmesriigid peaksid püüdma tagada, et on olemas menetluslikud tagatised, mis võimaldavad üldsuse osalemise vastaste ilmselgelt põhjendamatute hagide tagasilükkamist varajases etapis. Samuti peaks nende eesmärk olema pakkuda muid õiguskaitsevahendeid üldsuse osalemise vastaste kuritarvituslike hagide vastu, nimelt kulude väljamõistmist, mis tähendab, et hagejalt, kes on esitanud üldsuse osalemise vastase kuritarvitusliku hagi, võib nõuda kõigi menetluskulude kandmist, kahju hüvitamist füüsilisele või juriidilisele isikule, kes on kandnud kahju üldsuse osalemise vastase kuritarvitusliku hagi tõttu, ning võimalust määrata tõhusaid, proportsionaalseid ja hoiatavaid karistusi poolele, kes esitas üldsuse osalemise vastase kuritarvitusliku hagi.
4. Liikmesriigid peaksid püüdma lisada oma siseriiklikesse õigusaktidesse riigisiseste juhtumite jaoks samasugused kaitsemeetmed kui on sätestatud liidu õigusaktides, mille eesmärk on käsitleda üldsuse osalemise vastaseid ilmselgelt põhjendamatuid või kuritarvituslikke hagisid piiriülese toimega tsiviilasjades.
5. Liikmesriigid peaksid tagama, et nende õigusnormid, mida kohaldatakse isikute au teotamise suhtes, ei mõjuta põhjendamatult sõnavabadust, avatud, vaba ja pluralistliku meediakeskkonna olemasolu ega üldsuse osalemist.
6. Liikmesriigid peaksid tagama, et nende õigusnormid, mida kohaldatakse isikute au teotamise suhtes, kaasa arvatud mõisted, on piisavalt selged, et vähendada nende väärkasutuse või kuritarvitamise ohtu.
7. Samuti peaksid liikmesriigid tagama, et au teotamise eest määratavad karistused ei oleks ülemääraseks ja ebaproportsionaalsed. Liikmesriigid peaksid täiel määral arvesse võtma Euroopa Nõukogu suuniseid ja soovitusi⁽³⁰⁾ au teotamist käsitleva õigusraamistiku, eelkõige kriminaalõiguse kohta. Sellega seoses julgustatakse liikmesriike kõrvaldama oma õigusraamistikust vanglakaristuse määramine au teotamise eest. Samuti julgustatakse liikmesriike eelistama au teotamise juhtumite käsitlemist haldus- või tsiviilõiguse kasutamist,⁽³¹⁾ tingimusel et sellistel sätetel on kriminaalõigusest leebem karistuslik mõju.

⁽³⁰⁾ Vt muu hulgas Euroopa Nõukogu Parlamentaarse Assamblee resolutsioon 1577 au teotamise dekriminaliseerimise kohta (2007) <https://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/Xref-XML2HTML-en.asp?fileid=17588&lang=en>, Euroopa Nõukogu Parlamentaarse Assamblee soovitus 1814 (2007) au teotamise dekriminaliseerimise kohta, <https://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/Xref-XML2HTML-en.asp?fileid=17587&lang=en>, Euroopa Nõukogu peasekretariaadi uuring sõnavabaduse ja au teotamise kohta. Uuring Euroopa Inimõiguste Kohtu lahendite kohta (2012) <https://rm.coe.int/study-on-the-alignment-of-laws-and-practices-concerning-alignment-of-16804915c5> ning Euroopa Nõukogu uuring Euroopa Inimõiguste Kohtu lahendite kohta (2016) <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=09000016806ac95b>.

⁽³¹⁾ Lisaks Euroopa Nõukogule (vt eelmine joonealune märkus) kasvab rahvusvaheline nõudlus au teotamise dekriminaliseerimiseks. Vt ÜRO inimõiguste komitee üldine märkus nr 34 Artikkel 19: Arvamus- ja väljendusvabadus, 12. september 2011, <https://www2.ohchr.org/english/bodies/hrc/docs/gc34.pdf>, ning Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni meediavabaduse esindaja büroo eriaruanne kohtuliku tagakiusamise ja kohtusüsteemi kuritarvitamise kohta meedia vastu, 23. november 2021, https://www.osce.org/files/f/documents/c/f/505075_0.pdf.

8. Liikmesriigid peaksid püüdma oma õigusaktides piisavalt eristada õigust isikuandmete kaitsele ning sõna- ja teabevabadust, et ühitada need kaks õigust, nagu on nõutud määruse (EL) 2016/679 artikli 85 lõikes 2.
9. Liikmesriigid peaksid võtma asjakohaseid meetmeid tagamaks, et õigusala töötajate käitumist reguleerivate eetikanormide ja nende normide rikkumise eest määratavate distsiplinaarkaristuste puhul peetakse silmas ja rakendatakse asjakohaseid meetmeid, et hoida ära üldsuse osalemise vastaseid ilmselt põhjendamatuid või kuritarvituslikke hagsid. Liikmesriigid peaksid julgustama iseregulatsiooni organeid ja õigusala töötajate ühendusi viima oma kutse-eetika standardid, sealhulgas tegevusjuhendid, vastavusse käesoleva soovitusega. Samuti soovitatakse asjakohaseid teadlikkuse suurendamise üritusi ja koolitusi.

KOOLITUS

10. Liikmesriigid peaksid toetama üldsuse osalemise vastaseid ilmselt põhjendamatuid või kuritarvituslikke hagsid käsitlevaid koolitusvõimalusi õigusala töötajatele, näiteks kõigi kohtuastmete kohtunikele ja kohtutöötajatele, samuti kvalifitseeritud juristidele ning selliste kohtumenetluste võimalikele sihtmärkidele. Koolitused peaksid keskenduma eksperditeadmiste kogumisele, et selliseid menetlusi ära tunda ja neile asjakohaselt reageerida.
11. Liikmesriigid peaksid julgustama õigusala töötajate ühendusi ja õiguskoolituse pakkujaid pakkuma koolitust selle kohta, kuidas üldsuse osalemise vastaseid ilmselt põhjendamatuid või kuritarvituslikke hagsid käsitleda. Komisjon julgustab Euroopa tasandi koolituse pakkujaid, näiteks Euroopa õigusala koolituse võrgustikku, sellist koolitust pakkuma. Koolituse väljatöötamise, organiseerimise, läbiviimise ja hindamise tuleks kaasata õigusala töötajad ja nende kutseliidud.
12. Koolitusel tuleks käsitleda Euroopa Liidu põhiõiguste harta ning Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni asjakohaseid aspekte. See peaks sisaldama praktilisi suuniseid selle kohta, kuidas kohaldada liidu õigust, liikmesriikide kohtupraktikat, Euroopa Liidu Kohtu praktikat ja Euroopa Inimõiguste Kohtu praktikat, kuidas teha kindlaks, kas sõnavabaduse kasutamise piirangud vastavad nõuetele, mis on sätestatud vastavalt harta artiklis 52 ning Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artikli 10 lõikes 2, ning sõna- ja teabevabaduse õiguse ja muude põhiõiguste vahekorra kohta.
13. Koolitus peaks hõlmama ka menetluslike tagatise üldsuse osalemise vastaste ilmselt põhjendamatute või kuritarvituslike hagide vastu, kui need on olemas, samuti kohtualluvust ja asjakohaseid kohaldatavaid õigusakte põhiõiguste, kriminaal-, haldus-, tsiviil- ja kaubandusajades.
14. Koolituses tuleks käsitleda ka liikmesriikide kohustust, mis tuleneb määrusest (EL) 2016/679, ühitada õigusaktiga õigus isikuandmete kaitsele sõna- ja teabevabaduse õigusega. Käsitlema peaks norme, mille liikmesriigid on selleks vastu võtnud, ning konkreetseid erandeid või vabastusi määrusest (EL) 2016/679, mida kohaldatakse andmete töötlemise suhtes ajakirjanduslikel eesmärkidel või akadeemilise, kunstilise või kirjandusliku eneseväljenduse eesmärgil ⁽³²⁾. Nõuetekohaselt tuleks arvesse võtta käesoleva soovitusel lisas nimetatud elemente.
15. Liikmesriigid peaksid kaaluma selliste koolituste lisamist sõnavabaduse ja õiguseetika alasesse koolitusse.
16. Ajakirjanike, muude meediatöötajate ja inimõiguste kaitsjate koolitamine peaks tugevdama nende suutlikkust tegeleda üldsuse osalemise vastaste ilmselt põhjendamatute või kuritarvituslike hagidega. Koolitus peaks keskenduma üldsuse osalemise vastaste ilmselt põhjendamatute või kuritarvituslike hagide äratundmisele, samuti sellele, kuidas saada hakkama sellise hagi sihtmärgina, ning teavitama ajakirjanikke, muid meediatöötajaid ja inimõiguste kaitsjaid nende õigustest ja kohustustest, et nad saaksid astuda vajalikke samme enda kaitsmiseks selliste hagide eest. Ajakirjanike koolitustel tuleks käsitleda ka riiklike pressi- või meedianõukogude kehtestatud eetikanorme ja suuniseid.

⁽³²⁾ Lisateavet isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 85 siseriiklikku õigusesse ülevõtmise kohta leiab komisjoni talituste töödokumendist, lk 26.

17. Liikmesriigid võiksid julgustada kõrgharidusasutusi lisama oma õppekavadesse, eeskätt õigusteaduse ja ajakirjanduse õppekavadesse, teadmisi selle kohta, kuidas üldsuse osalemise vastaseid ilmselt põhjendamatuid või kuritarvituslikke hagisid ära tunda.
18. Koolitus võib hõlmata nende isikute kogemusi, kelle vastu on esitatud üldsuse osalemise vastane ilmselt põhjendamatu või kuritarvituslik hagi. Samuti võiks koolitus, kasutades parimal viisil ära vaigistuskäebuste vastase ELi eksperdirühma raames välja töötatud teadmisi, soodustada kogemuste vahetamist liikmesriikide vahel.

TEADLIKKUSE SUURENDAMINE

19. Liikmesriike julgustatakse toetama algatusi, sealhulgas inimõigustega tegelevate riiklike institutsioonide ja kodanikuühiskonna organisatsioonide algatusi, mille eesmärk on suurendada teadlikkust ja korraldada teavituskampaaniaid üldsuse osalemise vastaste ilmselt põhjendamatute või kuritarvituslike hagide kohta. Erilist tähelepanu tuleks pöörata isikutele, kelle vastu võidakse selline hagi esitada.
20. Teadlikkuse suurendamise meetmete eesmärk peaks olema selgitada üldsuse osalemise vastaste ilmselt põhjendamatute või kuritarvituslike hagide küsimust lihtsalt ja arusaadavalt, et selliseid hagisid oleks lihtne ära tunda.
21. Teadlikkuse suurendamise meetmed peaksid andma teavet olemasolevate tugistruktuuride kohta, sealhulgas viitama riiklikele teabekeskustele, mis koguvad ja jagavad teavet olemasolevate ressursside kohta. Teadlikkuse suurendamine peaks andma ka selge ülevaate riigi õigusnormide alusel võimalikest kaitsestrateegiatest, kui üldsuse osalemise vastane hagi on ilmselt põhjendamatu või kuritarvituslik, ning sellest, kuidas neid saaks tulemuslikult kasutada.
22. Teadlikkuse suurendamise kampaaniad, mis võitlevad negatiivsete hoiakute, stereotüüpide ja eelarvamuste vastu, võiksid käsitleda ka üldsuse osalemise vastaseid ilmselt põhjendamatuid või kuritarvituslikke hagisid.
23. Üldsuse osalemise vastaste ilmselt põhjendamatute või kuritarvituslike hagide olemuse ja ulatuse parema mõistmise edendamine tuleks lisada sõnavabaduse õiguse alase teadlikkuse suurendamise meetmetesse, mis on suunatud konkreetsetele rühmadele, nagu meediatöötajad, õigusala töötajad, kodanikuühiskonna organisatsioonide liikmed, õppejõud, mõttekojad, kommunikatsioonispetsialistid, riigiteenistujad, poliitikud, avaliku sektori asutused ja eraettevõtted.

TOETUSMEHHAANISMID

24. Liikmesriigid peaksid tagama, et üldsuse osalemise vastaste ilmselt põhjendamatute või kuritarvituslike hagide sihtmärkidel oleks juurdepääs individuaalsele ja sõltumatule toetusele. Selleks peaksid liikmesriigid määrama kindlaks sellistele isikutele suuniseid ja tuge pakkuvad organisatsioonid ning neid toetama. Selliste organisatsioonide hulka võivad kuuluda õigusala töötajate ühendused, meedia- ja pressinõukogud, inimõiguste kaitsjate katusorganisatsioonid, liidu ja riigi tasandi ühendused, õigusbürood, kes kaitsevad tasuta isikuid, kelle vastu on esitatud üldsuse osalemise vastane ilmselt põhjendamatu või kuritarvituslik hagi, ülikoolide õiguskliinikud ja muud valitsusvälised organisatsioonid.
25. Iga liikmesriik peaks looma teabekeskuse, mis kogub ja jagab teavet kõigi organisatsioonide kohta, kes annavad suuniseid isikutele, kelle vastu on esitatud üldsuse osalemise vastane ilmselt põhjendamatu või kuritarvituslik hagi, ja toetavad neid.
26. Liikmesriike julgustatakse kasutama riiklikke ja liidu rahalisi vahendeid, et anda rahalist toetust ja edendada liidu tasandil kättesaadavat rahastamist organisatsioonidele, kes annavad suuniseid isikutele, kelle vastu on esitatud üldsuse osalemise vastane ilmselt põhjendamatu või kuritarvituslik hagi, ja toetavad neid, eelkõige tagamaks, et isikutel on piisavalt vahendeid, et sellistele hagidele kiiresti reageerida.

27. Liikmesriigid peaksid tagama, et üldsuse osalemise vastaste ilmselt põhjendamatute või kuritarvituslike hagide kostjatele pakutakse taskukohast ja kergesti kättesaadavat õigusabi.
28. Liikmesriigid peaksid lihtsustama teabe ja parimate tavade vahetamist organisatsioonide vahel, kes annavad suuniseid isikutele, kelle vastu on esitatud üldsuse osalemise vastane ilmselt põhjendamatu või kuritarvituslik hagi, ja toetavad neid.

ANDMETE KOGUMINE, ARUANDLUS JA JÄRELEVALVE

29. Võttes arvesse kohtustatistika kogumise institutsioonilist korraldust, peaksid liikmesriigid tegema ühele või mitmele asutusele ülesandeks koguda ja koondada kooskõlas kõigi andmekaitseõuetega andmeid nende jurisdiktsioonis esitatud üldsuse osalemise vastaste ilmselt põhjendamatute või kuritarvituslike hagide kohta. Liikmesriigid peaksid tagama, et üks ametiasutus vastutab teabe koordineerimise eest ja esitab komisjonile alates 2023. aasta lõpust igal aastal riigi tasandil kogutud koondandmed kooskõlas kõigi andmekaitseõuetega. Komisjon avaldab igal aastal saadud vastuste kokkuvõtva aruande.
30. Vajaduse korral võiks vaigistuskaebuste vastane ELi eksperdirühm toetada andmekogumise standardite ja vormide väljatöötamist ja parimat kasutamist.
31. Punktis 29 osutatud andmed peaksid sisaldama järgmist:
- a) asjaomasel aastal esitatud üldsuse osalemise vastaste ilmselt põhjendamatute või kuritarvituslike hagide arv;
 - b) selliste üldsuse osalemise vastaste ilmselt põhjendamatute või kuritarvituslike hagide arv, mis on alates 2022. aastast asjaomasel aastal sisuliselt rahuldamata jäetud või menetluslikel põhjustel tagasi lükatud;
 - c) kohtumenetluste arv, liigitatuna kostja liigi järgi (nt ajakirjanik, inimõiguste kaitsja, pressiväljaanne);
 - d) kohtumenetluste arv, liigitatuna hageja liigi järgi (nt poliitik, eraisik, äriühing, kas hageja on välisriigi üksus);
 - e) arvandmed üldsuse osalemistegevuse kohta, mille vastu hagi esitati;
 - f) arvandmed hagejate taotletud esialgse kahju hinnangulise suuruse kohta;
 - g) hagejate kasutatud erinevate õiguslike aluste kirjeldus ja nendega seotud arvandmed;
 - h) arvandmed menetluse kestuse kohta kõigis astmetes;
 - i) arvandmed piiriüleste elementide kohta ning
 - j) võimaluse korral muud andmed, sealhulgas menetluskulude kohta, ning, kui see on vajalik ja asjakohane, arvandmed kohtuasjade varasema tausta kohta.
32. Punktis 29 osutatud koordineerimist tagav asutus peaks avaldama andmed kättesaadavas vormingus oma veebisaidil ja vajaduse korral muude asjakohaste vahendite abil, võttes samal ajal vajalikud meetmed, et tagada üldsuse osalemise vastastes ilmselt põhjendamatutes või kuritarvituslikes hagides osalejate õiguste kaitse.

LÕPPSÄTTED

33. Liikmesriigid peaksid täielikult ära kasutama liidu tasandil kättesaadavat rahalist toetust, et rakendada käesoleva soovitusel konkreetsed sätteid, ning tutvustama rahastamisvõimalusi, mis on kättesaadavad avaliku ja erasektori üksustele, sealhulgas kodanikuühiskonna organisatsioonidele eelkõige kodanike, võrdõiguslikkuse, õiguste ja väärtuste programmi ja õigusprogrammi raames.

34. Liikmesriigid peaksid kooskõlas andmekaitsenormidega edastama 2023. aasta lõpuks ja seejärel taotluse korral komisjonile käesoleva soovitusel rakendamist käsitleva aruande, mis sisaldab liikmesriikide tasandil konsolideeritud koondandmeid. Komisjon arutab vajaduse korral soovitusel rakendamiseks võetavaid meetmeid liikmesriikide ja sidusrühmadega asjakohastel foorumitel.
35. Hiljemalt viis aastat pärast käesoleva soovitusel vastuvõtmist hindab komisjon selle mõju üldsuse osalemise vastaste ilmselt põhjendamatute või kuritarvilike hagidega seotud olukorrale Euroopa Liidus. Selle põhjal otsustab komisjon, kas selliste hagide sihtmärkide piisava kaitse tagamiseks on vaja võtta täiendavaid meetmeid, võttes arvesse komisjoni õigusriigi olukorda käsitlevate aruannete järeldusi ja muud asjakohast teavet, sealhulgas välisandmeid.

Brüssel, 27. aprill 2022

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Didier REYNERS

LISA

Teemad, mida võiks kajastada koolitustel, mis käsitlevad andmekaitsele tuginevaid nõudeid seoses üldsuse osalemise vastaste ilmselt põhjendamatute või kuritarvituslike hagidega (üldtuntud kui „vaigistuskaebused“).

- Õigusaktid, mille liikmesriigid on vastu võtnud selleks, et ühitada õigus isikuandmete kaitsele ning sõna- ja teabevabaduse õigus ning millega nähakse ette erandid või vabastused isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 85 lõikes 2 loetletud sätetest sellise töötlemise puhul, mille eesmärk on ajakirjanduslik või akadeemiline, kunstiline või kirjanuslik eneseväljendus, kui need erandid või vabastused on vajalikud kahe nimetatud õiguse ühitamiseks.
 - Isikuandmete kaitse üldmäärusest tulenevate õiguste kasutamiseks on isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 12 lõikes 5 sätestatud, et selgelt põhjendamatud või ülemäärased taotlused võib tagasi lükata (või küsida nendes taotletud meetmete võtmise eest mõistlikku tasu).
 - Isikuandmete kaitse üldmääruse artiklis 16 sätestatud andmete parandamise õigus puudutab ainult olukordi, kus isikuandmed on ebaõiged. Peale selle ei ole õigus mittetäielike isikuandmete täiendamisele automaatne ja sõltub töötlemise eesmärgist.
 - Selleks et kasutada õigust olla unustatud, on isikuandmete kaitse üldmääruses sätestatud, et seda õigust ei kohaldata, kui töötlemine on vajalik sõna- ja teabevabaduse õiguse teostamiseks (isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 17 lõike 3 punkt a).
 - Meelepärase jurisdiktsiooni valimise takistusena on isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 79 lõikes 2 sätestatud, et vastutava töötleja või volitatud töötleja (nt ajakirjanik, õiguste kaitsja, kodanikuühiskonna osaleja, meediaettevõtja jne) vastu võib algatada menetluse selle liikmesriigi kohtus, kus vastutav töötleja või volitatud töötleja asub, või, juhul kui vastutav töötleja või volitatud töötleja ei ole liikmesriigi avalikku võimu teostav avaliku sektori asutus, selle liikmesriigi kohtus, kus on andmesubjekti alaline elukoht. ee säte ei jäta võimalust esitada kaebusi andmekaitse-eeskirjade rikkumise kohta, sealhulgas kahju hüvitamise nõudeid, teistes kohtutes, mis ei ole kuidagi seotud isikuandmete töötlemisega, ajakirjaniku või meediaettevõtja asukohaga või hageja alalise elukohaga.
-

KODU- JA TÖÖKORRAD

HALDUSNÕUKOGU OTSUS 28/2022,

4. aprill 2022,

sise-eeskirjade kohta, milles käsitletakse andmesubjektide teatavate õiguste piiramist seoses isikuandmete töötlemisega Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti tegevuse raames

HALDUSNÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 16,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrust (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes, ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ ⁽¹⁾ (edaspidi „määrus“), eriti selle artiklit 25,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. novembri 2019. aasta määrust (EL) 2019/1896, mis käsitleb Euroopa piiri- ja rannikuvalvet ning millega tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1052/2013 ning (EL) 2016/1624 ⁽²⁾ (edaspidi „Euroopa piiri- ja rannikuvalve määrus“), eriti selle artikli 86 lõiget 2,

olles 16. novembril 2021 konsulteerinud Euroopa andmekaitseinspektoriga

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti (edaspidi „amet“) pädevuses on läbi viia haldusuurimis, distsiplinaarmenetluste eelmenetlusi, distsiplinaarmenetlusi ja ametist kõrvaldamise menetlusi kooskõlas Euroopa Liidu ametnike personalieeskirjade ja Euroopa Liidu muude teenistujate teenistustingimustega, mis on sätestatud nõukogu määruses (EMÜ, Euratom, ESTÜ) nr 259/68 ⁽³⁾ (edaspidi „personalieeskirjad“), ning haldusnõukogu 25. oktoobri 2018. aasta otsusega 26/2018, millega võetakse vastu rakendussätted, mis käsitlevad haldusuurimiste ja distsiplinaarmenetluste korraldamist. Vajadusel teavitab ta juhtumitest ka OLAFit.
- (2) Ameti töötajad on kohustatud teatama liidu huve kahjustavast võimalikust ebaseaduslikust tegevusest, sh pettusest ja korruptsioonist. Samuti on töötajad kohustatud teatama töökohustuste täitmata jätmisest, mis võib olla liidu ametnike kohustuste oluline eiramine. See on reguleeritud haldusnõukogu 18. juuli 2019. aasta otsusega 17/2019, millega võetakse vastu Frontexi suuniseid rikkumisest teatamise kohta.
- (3) Amet on kehtestanud põhimõtted, et tulemuslikult ennetada ja lahendada töökohal toimuvaid tegelikke või võimalikke psühholoogilise või seksuaalse ahistamise juhtumeid, nagu on sätestatud haldusnõukogu 18. juuli 2019. aasta otsuses 16/2019, millega võetakse vastu personalieeskirjade kohased rakendusmeetmed. Otsusega kehtestati mitteametlik menetlus, mille alusel saab väidetav ahistamise ohver pöörduda ameti usaldusnõunike poole.
- (4) Amet võib uurida ka Euroopa Liidu salastatud teabe (edaspidi „ELi salastatud teave“) turvaeeskirjade võimalikke rikkumisi, tuginedes ELi salastatud teabe kaitseks kehtestatud turvaeeskirjadele.

⁽¹⁾ ELT L 295, 21.11.2018, lk 39.

⁽²⁾ ELT L 295, 14.11.2019, lk 1.

⁽³⁾ Nõukogu 29. veebruari 1968. aasta määrus (EMÜ, Euratom, ESTÜ) nr 259/68, millega kehtestatakse Euroopa ühenduste ametnike personalieeskirjad ja muude teenistujate teenistustingimused ning komisjoni ametnike suhtes ajutiselt kohaldatavad erimeetmed (EÜT L 56, 4.3.1968, lk 1).

- (5) Ameti tegevuse kohta tehakse nii sise- kui ka välisauditeid, sealhulgas Euroopa Kontrollikoja poolt. Siseauditi teeb ameti siseauditiüksus, mis on loodud haldusnõukogu 9. detsembri 2020. aasta otsusega 43/2020, millega võetakse vastu ameti muudetud organisatsiooniline struktuur, ja tegevdirektori sellekohase otsusega kooskõlas haldusnõukogu 23. juuli 2019. aasta otsuse 19/2019 (millega võetakse vastu Frontexi finantsmäärus) artikliga 80.
- (6) Amet käsitleb väliskaebusi, eelkõige neid, mis on saadud Euroopa piiri- ja rannikuvalve määruse artikli 111 kohaselt loodud kaebuste lahendamise korra raames, et jälgida kogu ameti tegevuses põhiõiguste austamist ja tagada nende järgimine.
- (7) Frontexi tegevuses osalejatel on kohustus teatada tõsistest vahejuhtumitest vastavalt Euroopa piiri- ja rannikuvalve määruse artikli 38 lõike 3 punktile h ja tegevdirektori 19. aprilli 2021. aasta otsusele standardse töökorra kohta — Tõsistest vahejuhtumitest teatamine⁽⁴⁾. Amet on kehtestanud ka järelevõlvemehhanismi, et jälgida, kuidas koosseisulised töötajad kohaldavad piiri- ja rannikuvalve määruse jõu kasutamist käsitlevaid sätteid, sealhulgas aruandlust käsitlevad eeskirjad ja erimeetmed, näiteks distsiplinaarmed, mis on seotud jõu kasutamisega kohapeale suunamise ajal. See on reguleeritud haldusnõukogu 20. jaanuari 2021. aasta otsusega 7/2021, millega luuakse järelevõlvemehhanism Euroopa piiri- ja rannikuvalve alalise korpuse koosseisuliste töötajate jõu kasutamist käsitlevate sätete kohaldamise jälgimiseks. Amet jälgib ka jõu kasutamist liikmesriikidest ameti juurde pikaajaliselt lähetatud töötajate poolt, liikmesriikidest lühiajaliselt kohapeale suunatud töötajate poolt ning töötajate poolt, kes kuuluvad piirivalve kiirreageerimisoperatsioonideks ette nähtud kiirreageerimisreservi, Frontexi operatiivtegevuse käigus vastavalt tegevdirektori asjaomasele otsusele.
- (8) Selliste haldusuurimiste, auditite, kaebuste menetlemise ja juurdluste, tõsistest vahejuhtumitest teatamise ja järelevõlvetegevuse raames teeb amet koostööd liikmesriikide⁽⁵⁾ pädevate asutuste ning muude liidu institutsioonide, organite ja asutustega.
- (9) Amet võib teha koostööd kolmandate riikide pädevate asutuste ja rahvusvaheliste organisatsioonidega nii nende taotluse korral kui ka omal algatusel.
- (10) Amet osaleb Euroopa Liidu Kohtu ja riigisiseste kohtute kohtuasjades, kui ta ise pöördub Euroopa Kohtusse, kaitseb oma otsust, mis on Euroopa Kohtusse kaevatud, või astub menetlusse asjades, mis puudutavad tema ülesandeid. Sellega seoses võib ametil olla vaja tagada, et menetluspoolte või menetlusse astujate saadud dokumentides sisalduvad isikuandmed jääksid konfidentsiaalseks.
- (11) Oma ülesannete täitmiseks kogub ja töötleb amet teavet ja mitut liiki isikuandmeid, sealhulgas füüsilise isiku identifitseerimisandmete, kontaktandmete, ametialaste ülesannete ja kohustuste, eraelulise ja professionaalse käitumise ning finantsandmete kohta. Amet tegutseb seega vastutava töötajana.
- (12) Määruse kohaselt on amet seega kohustatud andma andmesubjektidele teavet selliste töötlemistoimingute kohta ja austama nende kui andmesubjektide õigusi.
- (13) Ametil võib olla tarvis ühitada need õigused haldusuurimiste, auditite, juurdluste, tõsistest vahejuhtumitest teatamise ning Euroopa piiri- ja rannikuvalve määruse jõu kasutamist käsitlevate sätete kohaldamise järelevõlvete ning kohtumenetluste eesmärkidega. Samuti võib tal olla vaja tasakaalustada andmesubjekti õigusi muude andmesubjektide põhiõiguste ja -vabadustega. Selleks on ametil Euroopa piiri- ja rannikuvalve määruse artikli 25 ja artikli 86 lõike 2 kohaselt teatavatel rangetel tingimustel võimalus piirata määruse artiklite 14–22, 35 ja 36 ning artikli 4 kohaldamist, kui viimase sätted vastavad artiklites 14–20 kehtestatud õigustele ja kohustustele. Kui aluslepingute alusel vastu võetud õigusaktidega ei ole piiranguid kehtestatud, tuleb ametil nende õiguste piiramiseks vastu võtta sise-eeskirjad.

⁽⁴⁾ Tegevdirektori 19. aprilli 2021. aasta otsus nr R-ED-2021–51 standardse töökorra kohta — Tõsistest vahejuhtumitest teatamine.

⁽⁵⁾ Käesolevas otsuses hõlmab mõiste „liikmesriigid“ ka riike, kes osalevad Schengeni asjakohases edasiarendamises Euroopa Liidu toimimise lepingu ja selle protokollide nr 19 (Euroopa Liidu raamistikku integreeritud Schengeni *acquis* kohta) tähenduses.

- (14) Ametil võib näiteks olla vaja piirata andmesubjekti teavitamist isikuandmete töötlemisest haldusuurimise esialgses hindamisetapis või uurimise käigus enne juhtumi võimalikku lõpetamist või distsiplinaarmenetluse eeletapis või juhul, kui andmesubjekti suhtes võidakse kohaldada kohapeale suunamise ajal jõu kasutamisega seoses erimeetmeid, näiteks distsiplinaarmeetmeid. Teatavatel tingimustel võib sellise teabe andmine oluliselt mõjutada ameti suutlikkust uurimist tulemuslikult läbi viia või teha jõu kasutamise funktsiooni üle järelevalvet näiteks seetõttu, et asjaomane isik võib hävitada asitõendid või mõjutada võimalikke tunnistajaid enne küsitlemist.
- (15) Ametil võib olla vaja kaitsta ka tunnistajate ja juhtumiga seotud teiste isikute õigusi ja vabadusi. Samuti võib ametil olla vaja piirata andmesubjekti teavitamist isikuandmete töötlemisest, kui selle teabe esitamine võib tõsiselt mõjutada Euroopa piiri- ja rannikuvalve määruse artikli 38 lõike 3 punkti h kohasest tõsistest vahejuhtumitest teatamise hindamis- ja valideerimisetappe.
- (16) Vaja võib olla kaitsta anonüümseks jääda soovinud tunnistaja või rikkumisest teataja anonüümsust. Sellisel juhul võib amet otsustada piirata juurdepääsu nende isikute identifitseerimisandmetele, ütlustele ja muudele isikuandmetele, et kaitsta nende õigusi ja vabadusi. Eelkõige võib ametil olla vaja kaitsta teatavate tunnistajate või muude isikute anonüümsust, kes teatavad jõu kasutamisega seotud vahejuhtumitest Euroopa piiri- ja rannikuvalve määruse sätete kohaldamiseks loodud järelevalvemehhanismi kohaselt. Samuti võib ametil Euroopa piiri- ja rannikuvalve määruse artikli 38 lõike 3 punkti h kohaselt tõsistest vahejuhtumitest teatamisega seoses olla vaja kaitsta sellisest vahejuhtumist teatanud Frontexi tegevuses osalejate anonüümsust.
- (17) Vajalikuks võib osutuda kaitsta konfidentsiaalset teavet töötaja kohta, kes on võtnud ühendust ameti konfidentsiaalsete nõustajatega. Sellistel juhtudel võib ametil olla vaja piirata juurdepääsu väidetava ohvri, väidetava ahistaja ja teiste seotud isikute identifitseerimisandmetele, ütlustele ja muudele isikuandmetele, et kaitsta nende õigusi ja vabadusi.
- (18) Amet töötleb oma koosseisuliste töötajate isikuandmeid meditsiinilise ja psühholoogilise sobivuse kindlakstegemiseks, sealhulgas vajaduse korral relvade kandmise ja kasutamise loa andmiseks kooskõlas Euroopa piiri- ja rannikuvalve määruse artikli 82 lõikega 7 ja haldusnõukogu 15. jaanuari 2021. aasta otsusega 3/2021⁽⁶⁾. Võttes arvesse terviseandmete tundlikku laadi ja selleks, et kaitsta andmesubjekti otsese juurdepääsu eest dokumentidele, mis võivad kahjustada asjaomase andmesubjekti tervist ja vaimset seisundit, tagab amet oma meditsiininõustaja kaudu kaudse juurdepääsu asjakohasele meditsiinilisele teabele või välise meditsiiniteenuse osutaja kaudu asjakohasele meditsiinilisele teabele ja nõuannetele.
- (19) Amet kohaldab piiranguid üksnes siis, kui need järgivad põhiõiguste ja -vabaduste olemust ning on demokraatlikus ühiskonnas rangelt vajalikud ja proportsionaalsed. Amet peaks selgitama nende piirangute põhjusi.
- (20) Vastutuse põhimõtte kohaselt peab amet piirangute kohaldamist dokumenteerima.
- (21) Oma ülesannete raames teiste organisatsioonidega vahetatavate isikuandmete töötlemisel konsulteerivad amet ja need organisatsioonid vastastikku piirangute kehtestamise võimalike aluste ning piirangute vajalikkuse ja proportsionaalsuse osas, kui see ei kahjusta ameti tegevust.
- (22) Määruse artikli 25 lõikes 6 kohustatakse vastutavat töötlejat teavitama andmesubjekti piirangu kohaldamise peamistest põhjustest ning tema õigusest esitada kaebus Euroopa Andmekaitseinspektorile.

⁽⁶⁾ Haldusnõukogu 15. jaanuari 2021. aasta otsus 3/2021, millega võetakse vastu eeskirjad, mille kohaselt lubatakse tegevdirektoril anda koosseisulistele töötajatele luba kanda ja kasutada relvi, sealhulgas eeskirjad, mis käsitlevad kohustuslikku koostööd pädevate riiklike asutustega, ning mis tagavad, et koosseisulised töötajad täidavad jätkuvalt selliste lubade väljastamise tingimusi.

- (23) Määruse artikli 25 lõike 8 kohaselt võib amet andmesubjektile piirangu kohaldamise põhjuste kohta teabe andmist edasi lükata, ära jätta või sellest keelduda, kui piirang kaotaks seeläbi oma mõju. Amet peab iga juhtumi korral eraldi hindama, kas piirangust teatamine kaotaks selle piirangu mõju.
- (24) Amet peab piirangu kohaldamise lõpetama, kui piirangu aluseks olnud tingimused enam ei kehti, ning hindama neid tingimusi korrapäraselt.
- (25) Andmesubjektide õiguste ja vabaduste parima kaitse tagamiseks ning kooskõlas määruse artikli 44 lõikega 1 tuleks ameti andmekaitseametnikuga aegsasti konsulteerida mis tahes kohaldatavate piirangute osas, et kontrollida nende vastavust käesolevale otsusele.
- (26) Amet on kooskõlas Euroopa piiri- ja rannikuvalve määruse artikliga 90 kehtestanud operatiivsete isikuandmete töötlemise kohta eraldi eeskirjad, sealhulgas konkreetsed sise-eeskirjad operatiivsete isikuandmete säilitamise kohta ja eeskirjad andmesubjekti asjaomaste õiguste suhtes kohaldatavate piirangute kohta (⁷),

ON TEINUD JÄRGMISE OTSUSE:

Artikkel 1

Reguleerimise, kohaldamisala ja vastutus

1. Käesolevas otsuses sätestatakse normid, mis puudutavad tingimusi, mille täitmise korral võib amet määruse artikli 25 ja Euroopa piiri- ja rannikuvalve määruse artikli 86 lõike 2 alusel piirata määruse artiklite 4, 14–22, 35 ja 36 kohaldamist.

Käesolevat otsust kohaldatakse ameti poolt haldusülesannete täitmise eesmärgil isikuandmete töötlemise suhtes kooskõlas Euroopa piiri- ja rannikuvalve määruse artikli 87 lõike 1 punktiga h.

2. Kooskõlas lõikega 1 ja käesolevas otsuses sätestatud tingimustel võib piiranguid kohaldada järgmiste õiguste suhtes: andmesubjekti õigus saada teavet, andmesubjekti õigus andmetega tutvuda, andmesubjekti õigus andmete parandamisele, kustutamisele ja töötlemise piiramisele, andmesubjekti õigus isikuandmetega seotud rikkumisest teavitamisele ning elektroonilise side konfidentsiaalsus.

3. Käesoleva otsusega hõlmatud asjaomaste isikuandmete kategooriad on nii objektiivsed/kindlad andmed (näiteks identifitseerimisandmed, kontaktandmed, kutsetegevuse andmed, haldusandmed, konkreetsetest allikatest saadud andmed, elektroonilise side ja andmeliikluse andmed) kui ka subjektiivsed/pehmed andmed (näiteks õiguslikud põhjendused, käitumisteave, hinnangud, ametialase tulemuslikkuse ja käitumise andmed ning andmed, mis on seotud või esitatud seoses asjaomase menetluse või toiminguga).

4. Vastutava töötleja ülesannetes ametit esindab selle tegevdirektor. Kohaldatakse ameti eeskirju, millega rakendatakse määrust seoses vastutava töötlejaga (⁸).

5. Andmesubjekte teavitatakse määratud vastutavatest töötlejatest ameti veebisaidil ja/või intranetis avaldatava teabe või dokumentide kaudu.

Artikkel 2

Piirangud

1. Amet võib piirata määruse artiklite 14–22, 35 ja 36 ning artikli 4 kohaldamist, kui selle sätted vastavad artiklites 14–22 sätestatud õigustele ja kohustustele seoses otsuse artikli 1 lõikes 1 osutatud isikuandmete töötlemisega:

(⁷) Haldusnõukogu 21. detsembri 2021. aasta otsus 69/2021, millega võetakse vastu eeskirjad operatiivsete isikuandmete töötlemise kohta ametis.

(⁸) Haldusnõukogu 15. oktoobri 2021. aasta otsus 56/2021, millega võetakse vastu määruse (EL) 2018/1725 rakenduseeskirjad, mis käsitlevad andmekaitseametniku ülesandeid, kohustusi ja volitusi ning Frontexi määratud vastutavaid töötlejaid käsitlevaid eeskirju.

- a) määruse artikli 25 lõike 1 punktide b, c, f, g ja h kohaselt, kui amet viib läbi haldusuurimisi, distsiplinaarmenetluse eelmenetlusi, distsiplinaar- või ametist kõrvaldamise menetlusi vastavalt personalieeskirjade artiklile 86 ja IX lisale ning haldusnõukogu 25. oktoobri 2018. aasta otsusele 26/2018, millega võetakse vastu haldusuurimiste ja distsiplinaarmenetluste läbiviimise üldised rakendussätted, kui juhtumitest teavitatakse OLAFit, ja määruse artikli 25 lõike 1 punktide c, g ja h kohaselt, kui andmekaitseametnik uurib küsimusi, mis on otseselt seotud tema ülesannetega, eelkõige kui ta uurib ametis tehtavaid töötlemistoiminguid haldusnõukogu 15. oktoobri 2021. aasta otsuse 56/2021 artikli 5 lõike 11 kohaselt⁽⁹⁾. Amet võib piirata mõningaid töötaja, asjaomase isiku või kolmanda isiku otsuse artikli 1 lõikes 2 osutatud õigusi seoses teabega, mis võib tõsiselt mõjutada tulevasi või käimasolevaid uurimisi, distsiplinaarmenetluse eelmenetlusi, distsiplinaar- või ametist kõrvaldamise menetlusi, sealhulgas tunnistajate ütlusi ja muid dokumente;
- b) määruse artikli 25 lõike 1 punkti h kohaselt, kui tagatakse, et ameti töötajad võivad teatada konfidentsiaalselt asjaoludest, kui nad leiavad, et tegemist on tõsiste rikkumistega, nagu on sätestatud haldusnõukogu 18. juuli 2019. aasta otsuses 17/2019, millega võetakse vastu Frontexi suunised rikkumisest teatamise kohta. Amet võib piirata teatavaid õigusi, millele on osutatud otsuse artikli 1 lõikes 2 ja mis on seotud väidetavate rikkumistega, mis võivad ohustada tõsisest rikkumisest teatava isiku anonüümsust;
- c) määruse artikli 25 lõike 1 punkti h kohaselt, kui tagatakse, et ameti töötajad võivad kasutada konfidentsiaalsete nõustajate tuge, nagu on määratletud haldusnõukogu 18. juuli 2019. aasta otsuses 16/2019 Frontexi poliitika kohta inimväärkuse kaitsmisel ning psühholoogilise ja seksuaalse ahistamise ennetamisel. Amet võib vajaduse korral piirata teatavaid väidetavaid ahistajaid puudutava otsuse artikli 1 lõikes 2 osutatud õigusi, et kaitsta võimaliku ahistamise ohvri anonüümsust ja tunnistajate anonüümsust;
- d) määruse artikli 25 lõike 1 punktide c, g ja h kohaselt, kui ameti tegevuse või toimimise suhtes viiakse läbi sise- või välisauditeid, eelkõige juhul, kui siseauditeid teeb ameti siseauditiüksus. Amet võib piirata andmesubjektide teatavaid artikli 1 lõikes 2 osutatud õigusi seoses teabega, mis võib kahjustada auditi käigus kogutud teabe konfidentsiaalsust või segada käimasoleva auditi läbiviimist;
- e) määruse artikli 25 lõike 1 punktide b, e, g ja h kohaselt seoses Euroopa Prokuratuuri uurimistega. Amet võib piirata andmesubjektide teatavaid õigusi, millele on osutatud käesoleva otsuse artikli 1 lõikes 2 seoses teabega, mida on vaja, et tagada Euroopa Prokuratuuri uurimiste nõuetekohane läbiviimine ja konfidentsiaalsus;
- f) määruse artikli 25 lõike 1 punktide c, e, g ja h kohaselt, kui menetletakse kaebusi, sealhulgas kaebusi, mille amet on saanud Euroopa piiri- ja rannikuvalve määruse artikli 111 ja tegevdirektori asjakohase otsuse kohaselt loodud kaebuste lahendamise korra raames, et jälgida ja tagada põhiõiguste austamine ameti kogu tegevuses. Amet võib piirata teatavaid käesoleva otsuse artikli 1 lõikes 2 osutatud õigusi ameti tegevuses osaleva töötaja puhul, ⁽¹⁰⁾ kelle kohta on esitatud kaebus, seoses teabega, mis võib tõsiselt mõjutada kaebuse läbivaatamist ja käsitlemist;
- g) määruse artikli 25 lõike 1 punktide c, e, g, ja h kohaselt, kui käsitletakse vahejuhtumeid vastavalt Euroopa piiri- ja rannikuvalve määruse artikli 38 lõike 3 punktile h ja tegevdirektori 19. aprilli 2021. aasta otsusele standardse töökorra kohta — Tõsistest vahejuhtumitest teatamine. Amet võib piirata tõsist vahejuhtumit käsitleva aruandega hõlmatud andmesubjektide teatavaid õigusi, millele on osutatud käesoleva otsuse artikli 1 lõikes 2 seoses teabega, mis võib tõsiselt mõjutada tõsist vahejuhtumit käsitleva aruande kinnitamist ja hindamist, samuti järelemeetmeid ja vahejuhtumitest teatavate tunnistajate või muude isikute, sealhulgas rändajate ja tagasipöördujate anonüümsust;

⁽⁹⁾ Haldusnõukogu 15. oktoobri 2021. aasta otsus 56/2021, millega võetakse vastu määruse (EL) 2018/1725 rakenduseeskirjad, mis käsitlevad andmekaitseametniku ülesandeid, kohustusi ja volitusi ning Frontexi määratud vastutavaid töötajaid käsitlevaid eeskirju.

⁽¹⁰⁾ „Ameti tegevuses osalevad töötajad“ – rühmade liikmed, näiteks ameti enda töötajad või alalise korpuse 2., 3. ja 4. kategooria liikmed.

- h) määruse artikli 25 lõike 1 punktide b, c, f, g ja h kohaselt, kui jälgitakse Euroopa piiri- ja rannikuvalve alalise korpuse koosseisuliste töötajate jõu kasutamist käsitlevate sätete kohaldamist vastavalt Euroopa piiri- ja rannikuvalve määruse artikli 55 lõike 5 punktile a ja haldusnõukogu 20. jaanuari 2021. aasta otsusele 7/2021 ning kui jälgitakse jõu kasutamist liikmesriikidest ameti juurde pikaajaliselt lähetatud töötajate poolt, liikmesriikidest lühiajaliseks kohapeale suunatud töötajate poolt ja töötajate poolt, kes kuuluvad piirivalve kiirreageerimisoperatsioonideks ette nähtud kiirreageerimisreservi, ja kes kasutavad jõudu Frontexi operatiivtegevuse käigus vastavalt tegevdirektori asjaomasele otsusele. Amet võib piirata jõu kasutamist käsitleva aruandega hõlmatud andmesubjektide teatavaid õigusi, millele on osutatud käesoleva otsuse artikli 1 lõikes 2 seoses teabega (sealhulgas tunnistajate ütlused ja muud dokumendid), mis võib oluliselt mõjutada aruande kontrollimist, ning mis tahes tulevasi või käimasolevaid järelemeetmeid, sealhulgas uurimisi, distsiplinaarmenetluse eelmenetlusi, distsiplinaar- või peatamismenetlusi;
- i) määruse artikli 25 lõike 1 punktide b, c, d, g ja h kohaselt, kui osutatakse abi liidu institutsioonidele, organitele ja asutustele või saadakse neilt abi või kui nendega tehakse koostööd käesoleva lõike punktides a—h nimetatud tegevuste osas, ning asjakohaste teenustaseme kokkulepete, vastastikuse mõistmise memorandumite ja töökorralduste kohaselt;
- j) määruse artikli 25 lõike 1 punktide b, c, g ja h kohaselt, kui osutatakse abi liikmesriikide pädevate riiklikele asutustele või saadakse neilt abi või kui tehakse nendega koostööd nende taotlusel või omal algatusel, eelkõige käesoleva lõike punktides f—h osutatud tegevuste osas, ning Euroopa piiri- ja rannikuvalve määruse sätete ja haldusnõukogu otsuste kohaselt;
- k) määruse artikli 25 lõike 1 punktide b, c, g ja h kohaselt, kui osutatakse abi kolmandate riikide pädevatele riiklikele asutustele ja rahvusvahelistele organisatsioonidele või saadakse neilt abi või kui selliste asutuste ja organisatsioonidega tehakse koostööd, eelkõige asjakohaste vastastikuse mõistmise memorandumite ja töökorralduste kohaselt;
- l) määruse artikli 25 lõike 1 punkti e kohaselt, kui isikuandmeid töödeldakse Euroopa Liidu Kohtus või riigisisestes kohtutes toimiva menetluse raames;
- m) määruse artikli 25 lõike 1 punkti h kohaselt, kui menetletakse töötajate taotlusi oma tervise- ja psühholoogilist seisundit kajastava tervisetöimikuga tutvumiseks, kui otsene juurdepääs nendele toimikutele võib andmesubjekti tervist või vaimset seisundit kahjustada. Sellistel juhtudel tagab amet oma meditsiininõustaja või välise meditsiiniteenuse osutaja kaudu asjakohasele meditsiinilisele teabele kaudse juurdepääsu;
- n) määruse artikli 25 lõike 1 punktide c, d, g ja h kohaselt, kui tehakse turvaanalüüse, mis võivad viia küberturbeint-sidentide või IT-süsteemide kuritarvitamisega seotud sisejuurdlusteni, milles võib väljastpoolt osaleda ka CERT-EU, ja kui tagatakse siseturvet videovalve, juurdepääsukontrolli ja uurimisega seotud eesmärkide abil, turvatakse side- ja infosüsteeme ning võetakse turbega seotud tehnilisi vastumeetmeid. Amet võib piirata andmesubjektide teatavaid käesoleva otsuse artikli 1 lõikes 2 osutatud õigusi seoses teabega, mis võib tõsiselt mõjutada neid turvaanalüüse, sisejulgeoleku tagamise vahendeid, sealhulgas juurdepääsukontrolli, turvaalaseid uurimisi ja turbega seotud tehnilisi vastumeetmeid.
2. Kõik piirangud peavad järgima põhiõiguste ja -vabaduste olemust ning olema demokraatlikus ühiskonnas vajalikud ja proportsionaalsed.
3. Enne piirangute kohaldamist tehakse igal üksikjuhul eraldi vajalikkuse ja proportsionaalsuse kontroll. Piirangud piirduvad sellega, mis on seotud eesmärkide saavutamiseks rangelt vajalik.
4. Aruandekohustuse täitmiseks dokumenteerib amet kohaldatavate piirangute põhjused, asjakohased alused lõikes 1 loetletute seast ning vajalikkuse ja proportsionaalsuse kontrolli tulemuse. Need registrikanded lisatakse registrisse, mis tehakse nõudmisel Euroopa Andmekaitseinspektorile kättesaadavaks. Amet koostab korrapäraselt aruandeid määruse artikli 25 kohaldamise kohta ja avalikustab need.
5. Oma ülesannete raames teistelt organisatsioonidelt saadud isikuandmete töötlemisel konsulteerib amet nende organisatsioonidega piirangute kehtestamise võimalike aluste ning piirangute vajalikkuse ja proportsionaalsuse üle, kui see ei kahjusta ameti tegevust.

*Artikkel 3***Riskid andmesubjektide õigustele ja vabadustele**

1. Piirangute kohaldamise tõttu andmesubjektide õigustele ja vabadustele avalduvate riskide hindamine ja kõnealuste piirangute kohaldamise periood dokumenteeritakse töötlemistoimingute registris, mida amet peab määruse artikli 31 kohaselt. See teave lisatakse ka määruse artikli 39 kohaselt tehtavatesse mis tahes andmekaitsealastesse mõjuhinnaangutesse, mis käsitlevad neid piiranguid.
2. Piirangu vajalikkuse ja proportsionaalsuse üle otsustamisel võtab amet arvesse võimalikke riske andmesubjekti õigustele ja vabadustele.
3. Piiranguid ei kohaldata, kui piiratud õiguse kasutamine kaotaks piirangu mõtte või kahjustaks teiste andmesubjektide õigusi või vabadusi.

*Artikkel 4***Kaitsemeetmed ja säilitustähtajad**

1. Amet rakendab kaitsemeetmeid, et hoida ära selliste isikuandmete, mille suhtes kohaldatakse või võidakse kohaldada piiranguid, kuritarvitamine, neile ebaseaduslik juurdepääs ja nende edastamine. Sellised kaitsemeetmed hõlmavad tehnilisi ja korralduslikke meetmeid ning neid on vajaduse korral üksikasjalikult kirjeldatud ameti haldusnõukogu otsustes, tegevdirektori otsustes, Euroopa piiri- ja rannikuvalve määruse artikli 38 kohaselt koostatud operatsiooniplaanides, asutusesisestes otsustes, menetlustes ja haldusteadetes. Need kaitsemeetmed sisaldavad järgmist:
 - a) rollide, vastutusala ja menetlusetappide selge määratlemine;
 - b) vajaduse korral turvaline elektrooniline keskkond, mis takistab volitamata isikute ebaseaduslikku või juhuslikku juurdepääsu elektroonilistele andmetele või selliste andmete edastamist volitamata isikutele;
 - c) vajaduse korral paberdokumentide turvaline säilitamine ja töötlemine;
 - d) piirangute nõuetekohane jälgimine ja nende kohaldamise perioodiline läbivaatamine.

Punktis d osutatud läbivaatamised tehakse vähemalt iga kuue kuu järel ning nende tulemusena võidakse piirangud kaotada vastavalt lõikele 2. Määratud vastutav töötleja dokumenteerib läbivaatamised aruandluskohustuse täitmiseks.

2. Piirangud tühistatakse kohe, kui nende aluseks olnud tingimused enam ei kehti.
3. Isikuandmeid säilitatakse kooskõlas ameti kehtivate säilitusnormidega, mis määratakse kindlaks määruse artikli 31 kohaselt peetavates andmekaitseregistrites. Säilitamistähtaja lõppedes kõik isikuandmed kustutatakse, muudetakse anonüümseks või edastatakse arhiividesse kooskõlas määruse artikliga 13.

*Artikkel 5***Andmekaitseametniku osalemine**

1. Andmekaitseametnikku teavitatakse põhjendamatult viivitusega alati, kui andmesubjekti õigusi piiratakse käesoleva otsuse alusel. Andmekaitseametnikule antakse juurdepääs asjakohastele registrikannetele ja mis tahes dokumentidele faktiliste ja õiguslike asjaolude kohta.
2. Andmekaitseametnik võib taotleda piirangu kohaldamise läbivaatamist. Amet teavitab andmekaitseametnikku kirjalikult taotletud läbivaatamise tulemustest.
3. Amet dokumenteerib andmekaitseametniku osalemise piirangute kohaldamises, sh temaga jagatava teabe.
4. Määratud vastutavad töötajad teavitavad andmekaitseametnikku piirangu tühistamisest.

Artikkel 6

Andmesubjektidele antav teave nende õiguste piiramise kohta

1. Amet lisab oma veebisaidil ja siseveebis avaldatavatesse isikuandmete kaitse teadetesse andmesubjektidele suunatud üldise teabe andmesubjektide õiguste võimaliku piiramise kohta artikli 2 lõike 1 kohaselt. Teave peab sisaldama seda, mis õigusi võidakse piirata, põhjusi, miks piiranguid võidakse kohaldada, ja piirangute võimalikku kestust.
2. Amet teavitab andmesubjekte ilma põhjendamatu viivitusega nende õiguste praegustest või tulevastest piirangutest, saates neile selle kohta individuaalse kirjaliku teate. Amet teavitab andmesubjekti piirangu kohaldamise peamistest põhjustest, tema õigusest pöörduda piirangu vaidlustamiseks andmekaitseametniku poole ja õigusest esitada kaebus Euroopa Andmekaitseinspektorile.
3. Amet võib piirangu põhjusi ja Euroopa Andmekaitseinspektorile kaebuse esitamise õigust käsitleva teabe andmist edasi lükata, selle esitamata jätta või selle esitamisest keelduda, kui piirang kaotaks seeläbi oma mõju. Selle põhjendatust hinnatakse igal üksikjuhul eraldi. Amet esitab andmesubjektile selle teabe kohe, kui teabe andmine ei tühista enam piirangu mõju.

Artikkel 7

Andmesubjekti teavitamine isikuandmetega seotud rikkumisest

1. Kui amet on määruse artikli 35 lõike 1 alusel kohustatud teavitama andmesubjekti isikuandmetega seotud rikkumisest, võib ta erandjuhtudel osaliselt või täielikult piirata sellise teabe andmist. Sel juhul dokumenteerib amet teatistes piirangu põhjused, piirangu kohaldamise õigusliku aluse artikli 2 kohaselt ning hinnangu selle vajalikkusele ja proportsionaalsusele. See teatis esitatakse Euroopa Andmekaitseinspektorile isikuandmetega seotud rikkumisest teatamisel.
2. Kui piirangut õigustanud põhjused enam ei kehti, teavitab amet asjaomast andmesubjekti isikuandmetega seotud rikkumisest, piirangu peamistest põhjustest ja tema õigusest esitada kaebus Euroopa Andmekaitseinspektorile.

Artikkel 8

Elektroonilise side konfidentsiaalsus

1. Erandjuhtudel võib amet määruse artikli 36 alusel õigust elektroonilise side konfidentsiaalsusele piirata. Sellised piirangud peavad olema kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2002/58/EÜ⁽¹⁾.
2. Kui amet piirab õigust elektroonilise side konfidentsiaalsusele, teavitab ta asjaomast andmesubjekti oma vastuses andmesubjekti mis tahes taotlusele piirangu kohaldamise peamistest põhjustest ja tema õigusest esitada kaebus Euroopa Andmekaitseinspektorile.
3. Amet võib piirangu põhjusi ja Euroopa Andmekaitseinspektorile kaebuse esitamise õigust käsitleva teabe andmist edasi lükata, selle esitamata jätta või selle esitamisest keelduda, kui piirang kaotaks seeläbi oma mõju. Selle põhjendatust hinnatakse igal üksikjuhul eraldi.

Artikkel 9

Jõustumine

Käesolev otsus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2002. aasta direktiiv 2002/58/EÜ, milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatuse kaitset elektroonilise side sektoris (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) (EÜT L 201, 31.7.2002, lk 37).

Koostatud 4. aprillil 2022 kirjaliku menetluse teel.

Haldusnõukogu nimel
esimees
Marko GAŠPERLIN

ISSN 1977-0650 (elektroniline väljaanne)
ISSN 1725-5082 (paberväljaanne)